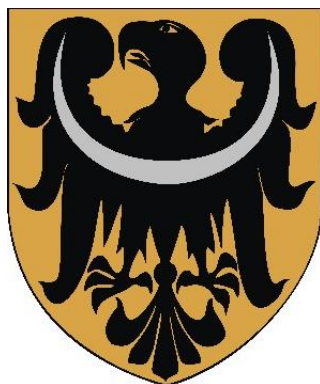

Załącznik do Uchwały Nr XXII/233/21 Rady Powiatu Wrocławskiego z dnia 20 grudnia 2021 r.

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WROCŁAWSKIEGO 2030

Wrocław 2021

OPRACOWANO POD KIERUNKIEM ZARZĄDU POWIATU WROCŁAWSKIEGO:

Roman Potocki – Starosta

Andrzej Szawan – Wicestarosta

Wiesław Zajac – Członek Zarządu

Barbara Koterska – Członek Zarządu

Dariusz Jedynak – Członek Zarządu

PODMIOTY ZAANGAŻOWANE:

Konwent Strategiczny ds. opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030

Roman Potocki – Przewodniczący

Piotr Chmurzyński – Zastępca Przewodniczącego

Anna Żygadło – Sekretarz

Członkowie: Andrzej Szawan, Wiesław Zajac, Barbara Koterska, Dariusz Jedynak, Małgorzata Dreiseitel-Cieślik, Sławomir Hryniewicz, Edward Skiba, Ryszard Jaroń, Piotr Łysiak, Mariusz Konopka, Bartosz Huzarski, Miłosz Szczurowski, Józef Żygadło, Janusz Gargała, Waldemar Szczykutowicz, Marcin Korytko, Arleta Szmięlska, Marek Stykała, Hubert Kurdziel, Urszula Przybytek, Bogusław Jakowczyk, Agnieszka Kosztyło-Pałys, Beata Kopff-Żurawska, Joanna Kryszczak, Irena Krasicka, Beata Pierzchała, Andrzej Podsiadło, Paweł Ossuch, Bolesław Zawadzki, Elżbieta Monieta, Edyta Ostrowska, Kamil Kasina, Joanna Brodowska

Zespół zadaniowy ds. strategii rozwoju powiatu wrocławskiego

Joanna Brodowska – Przewodnicząca

Beata Pierzchała – Zastępca Przewodniczącej

Łukasz Witkowski – Sekretarz

Członkowie: Joanna Szafkiewicz, Irena Cieśla

WSPARCIE EKSPERCKIE:

dr hab. Robert Szymytkie – geograf społeczno-ekonomiczny, kierownik Zakładu Geografii Społeczno-Ekonomicznej w Instytucie Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego.

dr Wojciech Maleszka – regionalista, kierownik Pracowni Analiz Strategicznych w Instytucie Rozwoju Terytorialnego we Wrocławiu.

KOORDYNACJA PRAC:

Wydział Organizacyjno-Prawny Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

SZANOWNI PAŃSTWO,

dynamika zmian społeczno-gospodarczych w naszym powiecie w ostatnich latach przybrała niespotykaną skalę, zarówno w wymiarze regionalnym, jak i krajowym. Rozwój gospodarczy oraz utrzymująca się tendencja wzrostowa w zakresie liczby ludności, pociąga za sobą wiele nowych potrzeb i zadań, zarówno w obszarze infrastruktury, polityki społecznej, czy np. ochrony środowiska.

Aby zmierzyć się z tym wyzwaniem, należy na nowo zaplanować cele oraz działania strategiczne i dostosować się tym samym do zmian w otoczeniu społeczno-gospodarczym naszego samorządu. Jest to ważne również w kontekście rozpoczętej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 i wynikającej z niej konieczności stworzenia nowych ram strategicznych do aplikowania o środki zewnętrzne na rozwój Powiatu Wrocławskiego.

Tym celom służy właśnie opracowanie nowej *Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030*. Jest ona najważniejszym dokumentem strategicznym z perspektywy wielopoziomowego rozwoju Powiatu Wrocławskiego. Z uwagi na swój planistyczny charakter, *Strategia* jest także niezbędnym narzędziem zarządzania strategicznego dla władz samorządowych, pozwalającym planować cele i działania, a dzięki odpowiedniemu monitoringowi i ewaluacji – efektywnie oceniać ich wykonanie.

Przy opracowaniu dokumentu zastosowano metodę ekspercką z elementami uspołecznienia procesu. Zaangażowanie ekspertów zewnętrznych pozwoliło na obiektywne, oparte na naukowych argumentach, spojrzenie na tematykę planowania rozwoju. Uspołecznienie *Strategii* umożliwiło nam z kolei wsłuchanie się w głos samych mieszkańców, najważniejszych beneficjentów działań samorządowych.

Do prac nad *Strategią*, zaprosiliśmy szerokie i reprezentatywne grono uczestników, zarówno na etapie tworzenia dokumentu, jak i późniejszych jego konsultacji. Wśród nich znaleźli się radni powiatu oraz przedstawiciele jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego, Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu, władze Województwa Dolnośląskiego, Miasta Wrocławia i gmin Powiatu Wrocławskiego, organizacje pozarządowe, środowiska gospodarcze, młodzieżowe i senioralne.

W imieniu władz Powiatu Wrocławskiego, pragnę podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego dokumentu poprzez udział w posiedzeniach Konwentu Strategicznego, warsztatach i spotkaniach konsultacyjnych. Jest to nasze wspólne dzieło, które będzie miało swoją kontynuację w postaci konkretnych działań i zadań, realizowanych przez najbliższą dekadę przez samorząd, we współpracy z mieszkańcami i partnerami społeczno-gospodarczymi.

Wierzę, że dzięki wspólnym wysiłkom, przyszłość Powiatu Wrocławskiego, którą tak starannie zaprojektowaliśmy, będzie urzeczywistnieniem misji i wizji przyjętej w *Strategii*, umacniając wizerunek Powiatu jako „miejsca bezpiecznego i przyjaznego do zamieszkania, pracy, rozwoju i wypoczynku”.

Roman Potocki

Starosta Powiatu Wrocławskiego

SPIS TREŚCI

1	PROCES TWORZENIA STRATEGII	6
1.1	Podstawy prawne i cele opracowania	6
1.2	Metodyka pracy i harmonogram działań	6
2	UWARUNKOWANIA ROZWOJU POWIATU	10
2.1	Kierunki rozwojowe i wyzwania strategiczne	10
2.2	Analiza potencjału rozwojowego	20
3	MISJA I WIZJA ROZWOJU POWIATU	32
4	CELE STRATEGICZNE, CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA	33
5	SYSTEM REALIZACJI STRATEGII	38
5.1	Wdrażanie	38
5.2	Monitoring	40
5.3	Ewaluacja	51
6	KIERUNKI ROZWOJU POWIATU W ŚWIELE ZAŁOŻEŃ STRATEGICZNYCH NA POZIOMIE EUROPEJSKIM, KRAJOWYM I REGIONALNYM	53
	WYKAZ SKRÓTÓW	57
	ZAŁĄCZNIKI	58

1 PROCES TWORZENIA STRATEGII

1.1 PODSTAWY PRAWNE I CELE OPRACOWANIA

Współczesne procesy zarządzania rozwojem lokalnym oparte są na podejściu strategicznym i ukierunkowane są na kreowanie przyszłości. Podejście to jest elementarnym obowiązkiem samorządu powiatowego. Podstawę prawną do przyjęcia strategii rozwoju powiatu stanowi art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 920, z 2021 r. poz.1038), według którego do wyłącznej właściwości rady należy stanowienie o kierunkach działań zarządu powiatu oraz rozpatrywanie sprawozdań z działalności zarządu, w tym z działalności finansowej.

Strategia Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030 stanowi najważniejszy dokument strategiczny, nakreślający długookresowe założenia nastawione na rozwój powiatu. Powstała ona na bazie obowiązującej dotychczas *Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego do 2020 roku*. Opracowana nowa *Strategia*, z horyzontem czasowym do 2030 roku, ma na celu:

- 1) stworzenie formalnych i organizacyjnych podstaw dla sprawnego i efektywnego zarządzania strategicznego rozwojem powiatu;
- 2) stworzenie płaszczyzny współpracy pomiędzy samorządem powiatowym a pozostałymi szczeblami samorządu terytorialnego oraz innymi podmiotami, które uczestniczą w kształtowaniu warunków rozwoju powiatu;
- 3) potrzebę sprostania wyzwaniom konkurencyjności i otwartości, związanej z członkostwem Polski w Unii Europejskiej, a w szczególności maksymalizację możliwości absorpcji zewnętrznych środków finansowych, przeznaczonych na realizację inicjatyw prorozwojowych oraz określenie działań strategicznych, pozwalających na realizację celów strategicznych i celów operacyjnych powiatu z dostosowaniem do możliwości ich współfinansowania ze środków krajowych i europejskich.

1.2 METODYKA PRACY I HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Opracowana *Strategia*, będąca elementarnym narzędziem efektywnego zarządzania Powiatem Wrocławskim, określa misję i wizję rozwoju, cele strategiczne, cele operacyjne oraz działania strategiczne, przypisane do poszczególnych pięciu obszarów strategicznych: (1) środowisko, (2) gospodarka, (3) komunikacja i infrastruktura drogowa, (4) społeczeństwo oraz (5) administracja i zarządzanie. Zostały one wskazane na podstawie sporządzonej *Diagnozy społeczno-gospodarczej powiatu wrocławskiego (2021)*, zawierającej również analizę benchmarkingową i pozycjonowanie powiatu na tle województwa i kraju, a także tożsamyh jednostek terytorialnych – powiatów o podobnej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Ponadto, w *Strategii* ujęto system jej realizacji, obejmujący zasady wdrażania, monitoringu (wraz z zestawem wskaźników monitorujących) i ewaluacji. Zwieńczenie dokumentu stanowi weryfikacja kierunków rozwoju powiatu w świetle założeń programowych na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.

Przy opracowaniu *Strategii* wykorzystano metodę ekspercką z elementami uspołecznienia procesu, która pozwoliła na konsultacje i udział w procesie tworzenia *Strategii* władz i podmiotów społeczności lokalnej, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych.

Wsparcie eksperckie objęło: sporządzenie *Diagnozy społeczno-gospodarczej powiatu wrocławskiego* (2021), udział w posiedzeniach Konwentu Strategicznego ds. opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030 oraz Zespołu zadaniowego ds. strategii rozwoju powiatu wrocławskiego, analizę wyników ich prac, opracowanie projektu Strategii oraz uczestnictwo w finalnych etapach tworzenia dokumentu, związanych z konsultacjami społecznymi i wymaganymi uzgodnieniami ustawowymi.

Kluczową rolę w procesie tworzenia dokumentu odegrał **Konwent Strategiczny ds. opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030**, którego zadaniem było koordynowanie całokształtu procesu, a także akceptacja wyników prac poszczególnych etapów oraz projektu *Strategii*. W skład Konwentu weszli m.in. przedstawiciele Zarządu i Rady Powiatu Wrocławskiego (przewodniczący komisji stałych Rady oraz wszyscy członkowie Komisji Promocji, Rozwoju i Współpracy Zagranicznej), dyrektorzy i przedstawiciele komórek Starostwa Powiatowego we Wrocławiu i innych jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego.

Ponadto, ważną funkcję w pracach nad opracowaniem dokumentu pełnił **Zespół zadaniowy ds. strategii rozwoju powiatu wrocławskiego**, który w poszerzonym składzie (wraz z przedstawicielami poszczególnych komórek Starostwa i jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego) uczestniczył w szczególności w pracach analityczno-diagnostycznych i warsztatach strategicznych, moderowanych przez ekspertów zewnętrznych.

Za organizację i koordynację prac nad opracowaniem *Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030* z ramienia Starostwa Powiatowego we Wrocławiu, odpowiadał Wydział Organizacyjno-Prawny, działający w porozumieniu z Zarządem Powiatu Wrocławskiego. Szczegółowe kalendarium wydarzeń procesu tworzenia *Strategii* prezentuje tabela 1.

Tabela 1. Kalendarium wydarzeń procesu tworzenia Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030.

TERMIN	WYDARZENIE
17 czerwca 2020 r.	Powołanie Zespołu zadaniowego ds. strategii rozwoju powiatu wrocławskiego na mocy Zarządzenia nr 50/20 Starosty Powiatu Wrocławskiego z dnia 17 czerwca 2020 r.
27 stycznia 2021 r.	Przystąpienie do prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030 wraz z określeniem trybu, zakresu i ramowego harmonogramu prac na mocy Uchwały nr 10/2021 Zarządu Powiatu Wrocławskiego z dnia 27.01.2021 r. Powołanie Konwentu Strategicznego ds. opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030 na mocy ww. Uchwały.
01 lutego 2021 r.	Zawarcie umowy z ekspertami zewnętrznymi wraz z uzgodnieniem szczegółowego harmonogramu i sposobu pracy.

TERMIN	WYDARZENIE
luty – marzec 2021 r.	Opracowanie eksperckiej diagnozy społeczno-gospodarczej wraz z analizą benchmarkingową i pozycjonowaniem powiatu na tle województwa i kraju, a także tożsamyh jednostek terytorialnych – powiatów o podobnej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.
13 maja 2021 r.	1. posiedzenie Konwentu Strategicznego ds. opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030 wraz z 1. warsztatami strategicznymi, dotyczącymi prezentacji Diagnozy społeczno-gospodarczej powiatu wrocławskiego, opracowanej przez zespół ekspercki.
28 maja 2021 r.	2. warsztaty strategiczne dotyczące przygotowania analizy SWOT, misji i wizji rozwoju powiatu wrocławskiego oraz celów strategicznych i operacyjnych, a także działań strategicznych i wskaźników monitorujących.
16 czerwca 2021 r.	2. posiedzenie Konwentu Strategicznego ds. opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030, dotyczące prezentacji analizy SWOT, opracowanej przez zespół ekspercki, wraz z dyskusją nad propozycją misji i wizji rozwoju powiatu oraz celami strategicznymi i celami operacyjnymi, a także działaniami i wskaźnikami monitorującymi, opracowanymi przez uczestników warsztatów strategicznych w dniu 28.05.2021 r. W posiedzeniu uczestniczyli także członkowie Zespołu zadaniowego ds. strategii rozwoju powiatu wrocławskiego oraz pozostali uczestnicy warsztatów strategicznych.
23 czerwca 2021 r.	Spotkanie z Radą Biznesu Powiatu Wrocławskiego w ramach prekonsultacji głównych założeń przyszłego projektu Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030.
13 września 2021 r.	3. posiedzenie Konwentu Strategicznego ds. opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030, dotyczące prezentacji projektu Strategii. W posiedzeniu uczestniczyli także członkowie Zespołu zadaniowego ds. strategii rozwoju powiatu wrocławskiego oraz pozostali uczestnicy warsztatów strategicznych.
16 września – 8 października 2021 r.	Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030: konsultacje z mieszkańcami powiatu (możliwość zgłaszania uwag poprzez formularz zamieszczony na BIP SP, organizacja spotkania konsultacyjnego z przedstawicielami środowisk senioralnych (Forum Seniorów Powiatu Wrocławskiego – 24.09.2021 r.), wysyłka pisma do szkół ponadpodstawowych, prowadzonych przez Powiat, zachęcającego młodzież i kadre nauczycielską do udziału w konsultacjach.

TERMIN	WYDARZENIE
22 września 2021 r.	Konferencja konsultacyjna projektu Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030, z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych, przedstawicieli Województwa Dolnośląskiego, Miasta Wrocławia oraz gmin Powiatu Wrocławskiego, przy udziale członków Konwentu Strategicznego i uczestników warsztatów strategicznych.
październik – listopad 2021 r.	Procedura związana z odstąpieniem od przystąpienia do przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko; w dniu 24 listopada 2021 r. – podjęcie przez Zarząd Powiatu Wrocławskiego Uchwały w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030; w dniu 24 listopada 2021 r. – pozytywne zaopiniowanie przez Zarząd Powiatu Wrocławskiego projektu Uchwały Rady Powiatu Wrocławskiego w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030.

Źródło: opracowanie własne.

2 UWARUNKOWANIA ROZWOJU POWIATU

2.1 KIERUNKI ROZWOJOWE I WYZWANIA STRATEGICZNE

Opracowana *Diagnoza społeczno-gospodarcza powiatu wrocławskiego (2021)* umożliwiła identyfikację tendencji zmian społeczno-ekonomicznych, jakie miały miejsce na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2009-2019, a także wskazanie głównych procesów i zjawisk, którym podlegał obszar powiatu i poszczególne gminy wchodzące w jego skład.

Bez wątplenia, kluczowym procesem, kształtującym w zasadzie większość opisywanych w *Diagnozie* zjawisk, jest suburbanizacja, która w większym lub mniejszym stopniu oddziałuje na cały obszar objęty analizą. Procesy suburbanizacji są zarazem głównym czynnikiem stymulującym powiązania funkcjonalne i rozwój gospodarczy całego powiatu. Powiat wrocławski położony jest bowiem w strefie podmiejskiej Wrocławia, przy czym gminy Czernica, Długołęka, Siechnice, Żórawina, Kobierzyce i Kąty Wrocławskie położone są w pierwszym pierścieniu gmin otaczających stolicę województwa, natomiast gminy Jordanów Śląski, Sobótka i Mietków – w drugim pierścieniu strefy podmiejskiej. Położenie względem Wrocławia wpływa jednocześnie na sytuację społeczno-ekonomiczną poszczególnych gmin i dynamikę opisywanych procesów, które większą intensywność wykazują z reguły w gminach pierwszego pierścienia, a mniejszą – w gminach drugiego pierścienia. Problem dysproporcji przestrzennych należy też uznać jako główny czynnik destymulujący powiązania i rozwój społeczno-gospodarczy powiatu, co sprawia, że poszczególne jego części podlegają innym uwarunkowaniom rozwojowym i borykają się z innymi problemami.

Warto jednak zauważyć, że suburbanizacja jako czynnik rozwojowy ma charakter egzogeniczny, bowiem jest ona zależna od kondycji stolicy województwa dolnośląskiego. Może to stanowić pewne zagrożenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego gmin powiatu wrocławskiego, w sytuacji spowolnienia samego procesu lub zmiany dominujących trendów rozwojowych. Stąd też kluczowym zagadnieniem wydaje się wypracowanie mechanizmów przeciwdziałających takim sytuacjom. Najważniejszym z nich powinno być wzmocnienie potencjału endogenicznego samego powiatu i gmin wchodzących w jego skład. Proces ten powinien obejmować w szczególności wzmocnienie bazy ekonomicznej obszaru i odbywać się poprzez przejście od dominującej funkcji mieszkaniowej lub mieszkaniowo-rolniczej (czyli obszaru zaplecza dla Wrocławia) do obszaru wielofunkcyjnego. O ile w sferze gospodarczej proces ten już zachodzi, tak w sferze instytucjonalnej widoczne jest pewne zapóźnienie rozwoju infrastruktury społecznej za bardzo dynamicznym rozwojem ludnościowym. Problem ten pogłębia specyfika powiatu wrocławskiego, który jest powiatem obwarzankowym, przez co jest niejako pozbawiony naturalnej stolicy. Położenie siedziby powiatu poza jego terytorium przyczynia się ponadto do bardzo niskiego poziomu urbanizacji de jure.

Suburbanizacja na obszarze powiatu wrocławskiego jest zjawiskiem wieloaspektowym, które oddziałuje na różne sfery jego funkcjonowania. Po pierwsze, obszar ten cechuje się bardzo korzystną (rozwojową) sytuacją demograficzną. Głównym czynnikiem zmian ludnościowych w obszarze badań jest dodatnie saldo migracji, a w mniejszym stopniu również przyrost naturalny. Głównym obszarem źródłowym migracji do gmin powiatu jest Wrocław. Po drugie, napływ ludności do gmin obszaru badań

przyczynia się do zmian w strukturze ludności według płci i wieku, które przejawiają się wzrostami udziałów ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym mobilnym, w tym kobiet (niedobór młodych kobiet jest jednym z problemów typowych dla tradycyjnych obszarów wiejskich). Dobrze to obrazują nadwyżki osób w wieku 0-14 lat i 30-49 lat względem średnich krajowych. Po trzecie, napływ ludności z Wrocławia przyczynia się do poprawy sytuacji społecznej i jakości życia na obszarach podmiejskich, o czym świadczą korzystne trendy w zakresie poziomu ubóstwa, bezrobocia czy rozwoju infrastruktury technicznej. Po czwarte, migracje ludności przyczyniają się do intensywnego ruchu budowlanego na obszarze powiatu.

Diagnoza wykazała także, że oprócz suburbanizacji rezydencjonalnej, która przejawia się migracjami na obszary podmiejskie i intensywnym ruchem budowlanym, na terenie powiatu wrocławskiego zachodzi zjawisko suburbanizacji ekonomicznej. Na obszarze powiatu rozwija się działalność gospodarcza, czego przejawem jest wysoka aktywność ekonomiczna ludności, niski poziom bezrobocia, wysoki potencjał gospodarczy, rozwój wyspecjalizowanych usług, rozwój budownictwa niemieszkalnego, a także wzrost znaczenia funkcji miejsca pracy. O korzystnej sytuacji gospodarczej obszaru świadczą wysokie dochody budżetów gmin wchodzących w skład powiatu, w tym znaczny udział dochodów własnych i wysoki udział wydatków majątkowych inwestycyjnych, a w szczególności stopniowa poprawa sytuacji budżetowej samego powiatu. Baza ekonomiczna powiatu wrocławskiego kształtowana jest przez lokalne strefy aktywności gospodarczej (Bielany Wrocławskie, Biskupice Podgórne, Krzyżowice i Siechnice), które są katalizatorami rozwoju lokalnego. Należy jednak pamiętać, że w dalszym ciągu istotne znaczenie na terenie powiatu wrocławskiego odgrywa rolnictwo, które ma tu bardzo dobre warunki do rozwoju (gminy Żórawina, Kobierzyce, Kąty Wrocławskie, Siechnice, należą bowiem do gmin o najwyższej w skali kraju jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej). Istotnym czynnikiem stymulującym rozwój gospodarczy powiatu wrocławskiego jest także jego dobra dostępność komunikacyjna.

Skala, złożoność i intensywność omówionych powyżej procesów pozwala stwierdzić, że obszar powiatu jest jednym z najbardziej dynamicznie rozwijających się obszarów w kraju. Niemniej jednak, obszar badań boryka się z pewnymi problemami społeczno-gospodarczymi. Bez wątpienia, najważniejszym z nich jest wspomniany powyżej problem dysproporcji przestrzennych. W aspekcie demograficznym, istotnym problemem obszaru badań jest spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym ogółem i wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym, co niewątpliwie jest przejawem starzenia się ludności. W aspekcie gospodarczym, warto zwrócić uwagę na kwestię niskiej aktywności ekonomicznej ludności w gminach drugiego pierścienia strefy podmiejskiej oraz problem uzależnienia gospodarczego obszaru badań od Wrocławia, skąd pochodzą najważniejsze impulsy rozwojowe. Osobnym problemem jest też niski poziom rozwoju funkcji turystycznej, która w zasadzie ogranicza się do Masywu Ślęży i Zbiornika Mietkowskiego. W aspekcie społecznym, warto zwrócić uwagę na niski poziom rozwoju szkolnictwa na poziomie ponadpodstawowym, niską dostępność do placówek ochrony zdrowia oraz instytucji kultury, a także niską aktywność mieszkańców. W aspekcie środowiskowym, istotnym problemem powiatu jest zły stan jakości wód powierzchniowych, zanieczyszczenie powietrza benzo(a)pirenem, ozonem i pyłami (PM10) oraz rosnące natężenie ruchu kołowego na głównych drogach. W zakresie sieci osadniczej, istotnym problemem powiatu wrocławskiego jest słabość ośrodków lokalnych, zwłaszcza miast, które nie wykształciły funkcji ponadlokalnych.

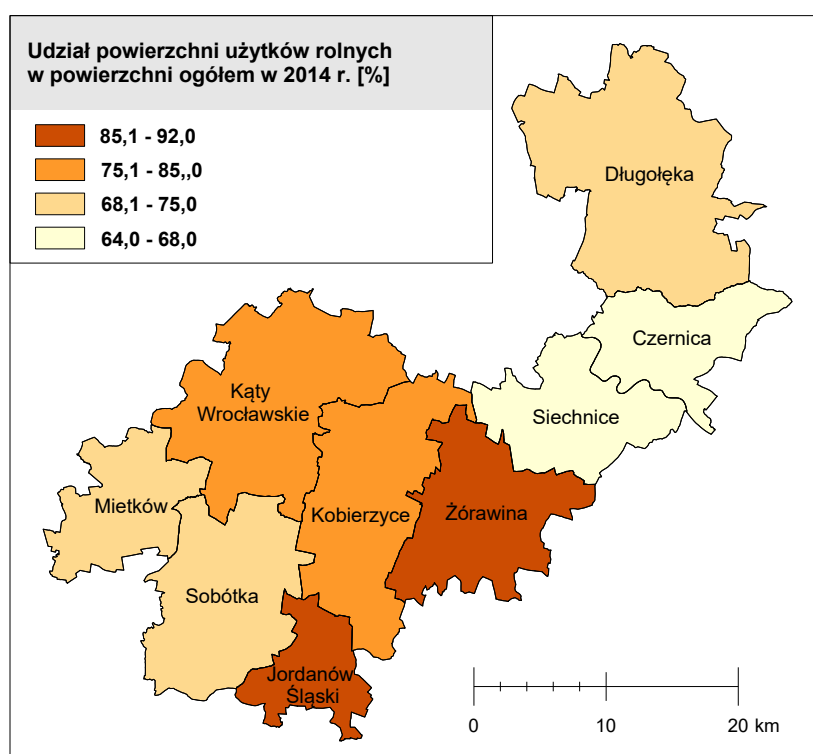
Wnioski z przeprowadzonej *Diagnozy* wskazują, że sytuację społeczno-gospodarczą powiatu należy ocenić jako dobrą, a w niektórych sferach nawet jako bardzo dobrą.

Wyniki analiz umożliwiły jednocześnie identyfikację silnych i słabych stron powiatu. Te pierwsze należy traktować jako swoiste kierunki rozwojowe, które powinny kształtować funkcjonowanie powiatu również w kolejnych latach. Drugie zaś, jako wyzwania strategiczne, wymagające interwencji w ramach planowanych działań.

Wśród kierunków rozwojowych powiatu wrocławskiego wyróżniono:

- 1. Nowoczesne rolnictwo.** Obszar powiatu wrocławskiego charakteryzuje się wysoką w skali kraju jakością rolniczej przestrzeni produkcyjnej, przez co użytki rolne stanowią ponad 75% powierzchni całego powiatu. Znaczenie rolnictwa podkreśla również fakt, że obszar ten od wieków stanowi strefę żywicielską dla Wrocławia (mapa 1).

Mapa 1. Udział powierzchni użytków rolnych w powierzchni ogółem w gminach powiatu wrocławskiego [2014].

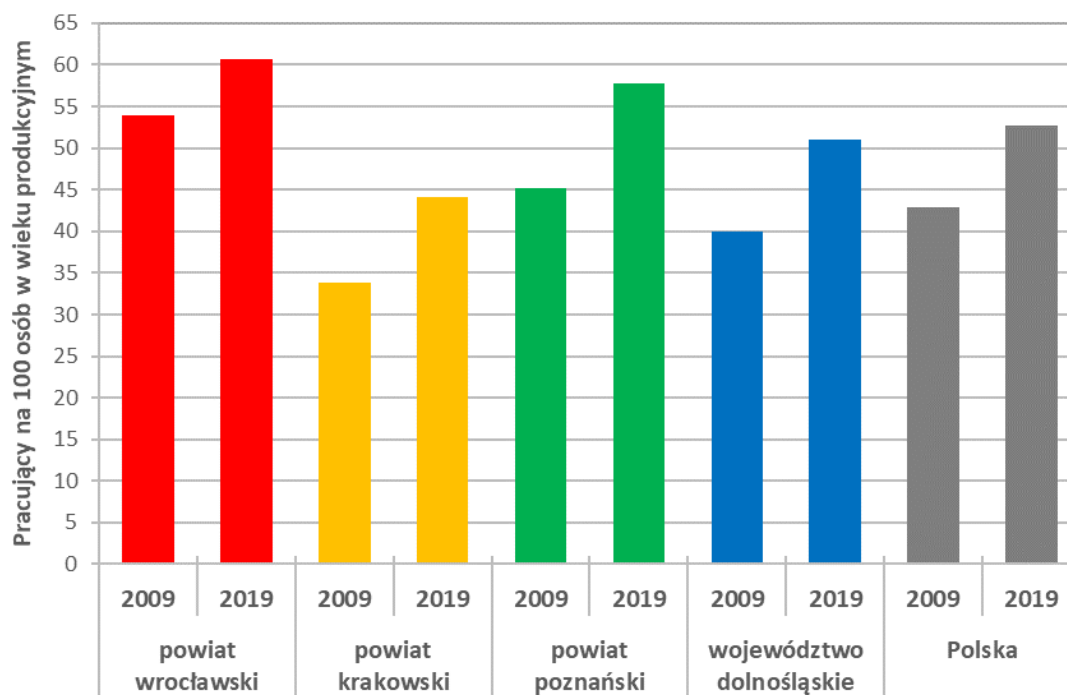
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

- 2. Wykorzystanie walorów środowiskowych.** Powiat posiada walory środowiska przyrodniczego o znaczeniu ponadregionalnym (Masyw Ślęży, Dolina Odry, Dolina Bystrzycy, Dolina Widawy, Zbiornik Mietkowski). Na jego terenie funkcjonują dwa parki krajobrazowe i 9 obszarów Natura 2000.
- 3. Klimat do inwestowania.** Na terenie powiatu wrocławskiego znajduje się kilka stref aktywności gospodarczej (Podstrefa Wrocław-Kobierzyce, Strefa Aktywności Gospodarczej Krzyżowice oraz Gminna Strefa Aktywności Gospodarczej w Siechnicach). Warunki do inwestowania znalazły tutaj wielkie koncerny o światowej renomie, wśród nich firmy produkcyjne, handlowe czy logistyczne.
- 4. Suburbanizację ekonomiczną.** Powiat charakteryzuje się wysokim potencjałem gospodarczym (wyrażonym przez liczbę podmiotów gospodarczych), wysokim poziomem przedsiębiorczości

i wysokim poziomem aktywności ekonomicznej, do czego przyczynia się migracja działalności gospodarczej z Wrocławia (wykres 1).

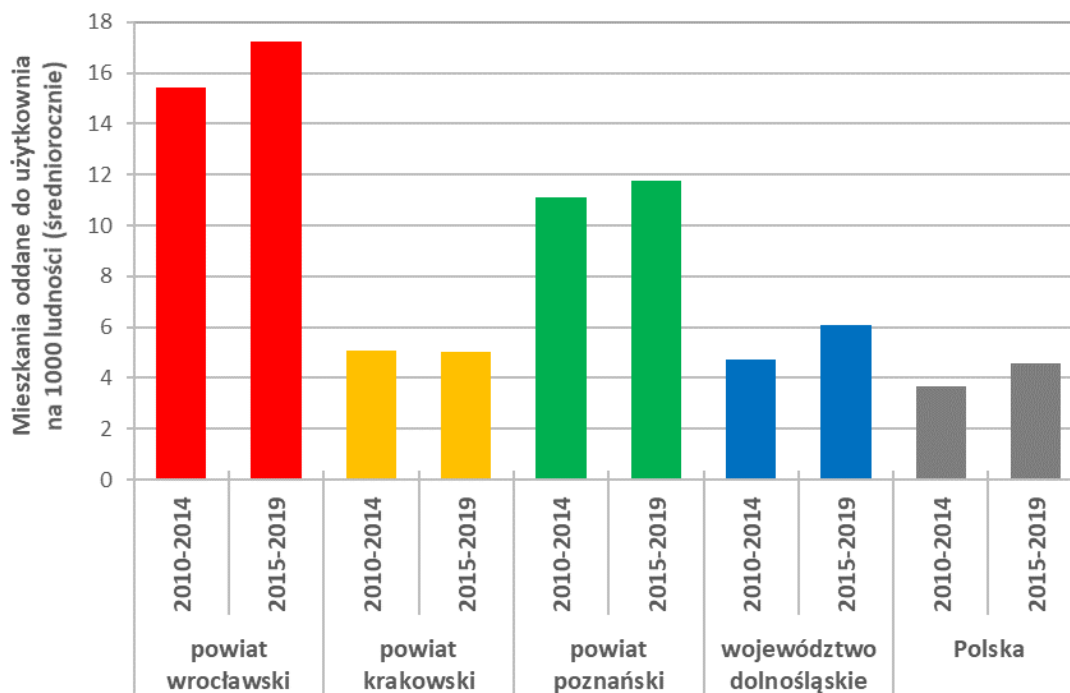
- 5. Suburbanizację rezydencjonalną.** Powiat wrocławski, z uwagi na jego położenie, stanowi cel migracji wewnętrznych. Napływ migrantów przyczynia się do wysokich wartości współczynnika przyrostu rzeczywistego, wzrostu liczby ludności i intensywnego ruchu budowlanego (wykres 2).

Wykres 1. Pracujący na 100 osób w wieku produkcyjnym w obszarze badań [2009, 2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

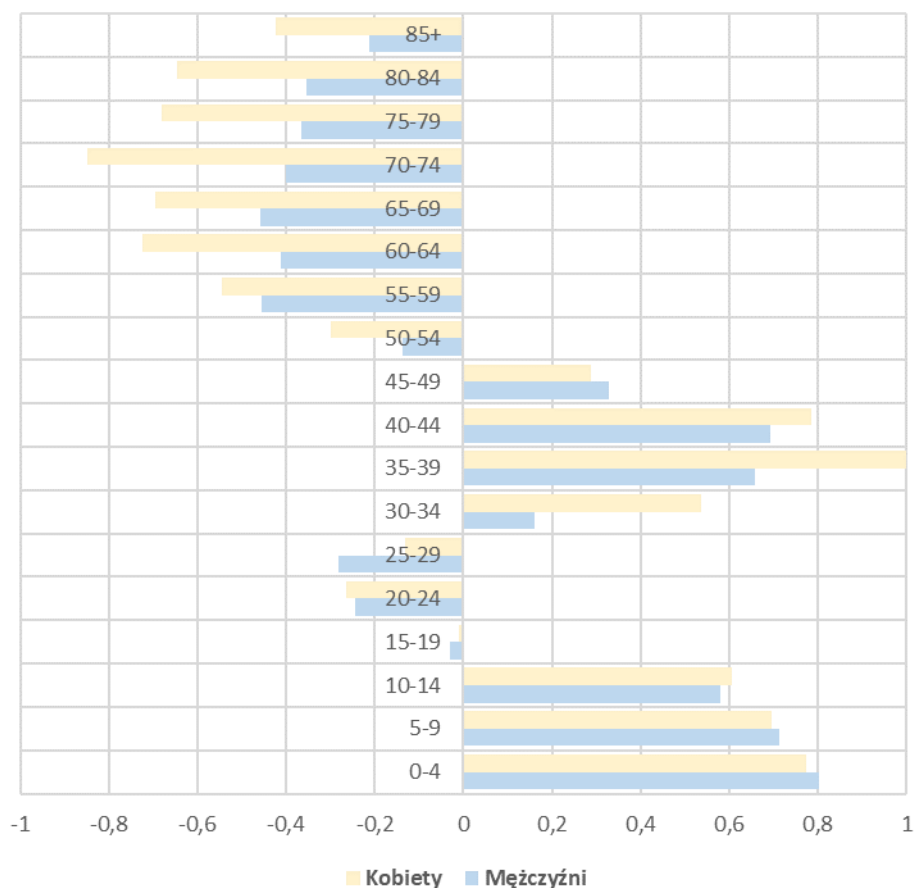
Wykres 2. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w obszarze badań (średniorocznie) [2010-2014, 2015-2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

6. **Dostępność komunikacyjną.** Powiat wrocławski posiada stosunkowo dobrze rozwiniętą sieć drogową, na którą składają się drogi o znaczeniu krajowym, powiatowe i gminne. Przez teren powiatu wrocławskiego przechodzą odcinki dróg o znaczeniu krajowym i międzynarodowym (autostrada A4, droga ekspresowa S8, drogi krajowe nr 94, 8 i 35), a także 5 linii kolejowych (143, 277, 132, 276, 274). Dwie kolejne linie kolejowe są w trakcie modernizacji (292, 285).
7. **Kapitał ludzki i społeczny.** Napływ migracyjny i dodatni przyrost naturalny na terenie powiatu przyczynia się nie tylko do bezwzględnego wzrostu liczby ludności, ale również do istotnych zmian w strukturze ludności wg płci i wieku. Powiat posiada nadwyżki ludności w grupach 0-14 lat i 30-49 lata (wykres 3).

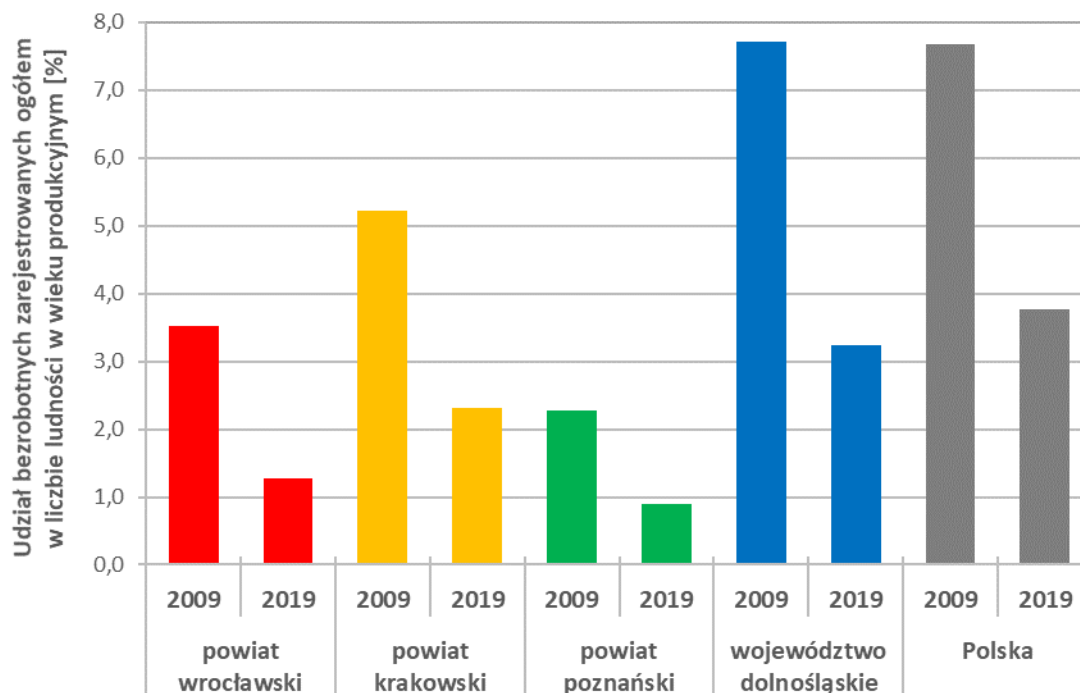
Wykres 3. Nadwyżki i niedobory w udziałach poszczególnych grup ludności według płci i wieku w powiecie wrocławskim względem średnich krajowych [2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

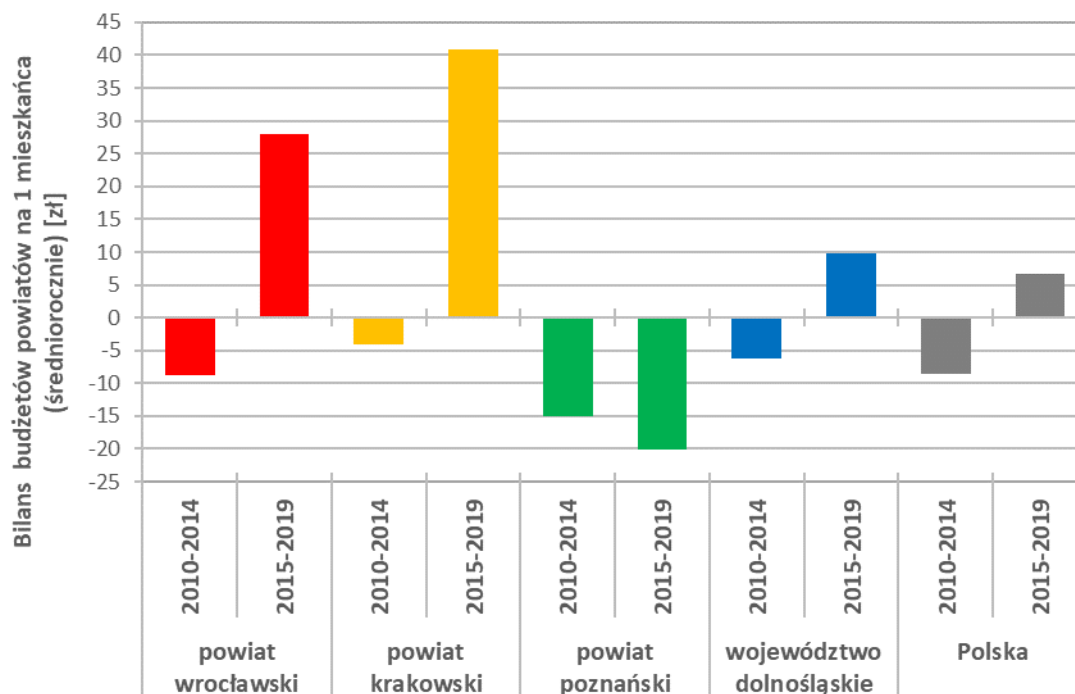
8. **Wysoką jakość życia.** Obszar powiatu charakteryzuje się niskim poziomem bezrobocia, niskim poziomem ubóstwa i wysokim poziomem rozwoju infrastruktury technicznej, co wpływa na wysoką jakość życia mieszkańców powiatu (wykres 4).
9. **Sprawną administrację.** Czynnikiem wpływającym na wysoką jakość życia jest bez wątpienia sprawna administracja, która wyraża się chociażby przez znaczącą poprawę bilansu budżetu powiatu (wykres 5).

Wykres 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych ogółem w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w obszarze badań [2009, 2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 5. Bilans budżetów powiatów na 1 mieszkańca w obszarze badań (średniorocznie) [2010-2014, 2015-2019].

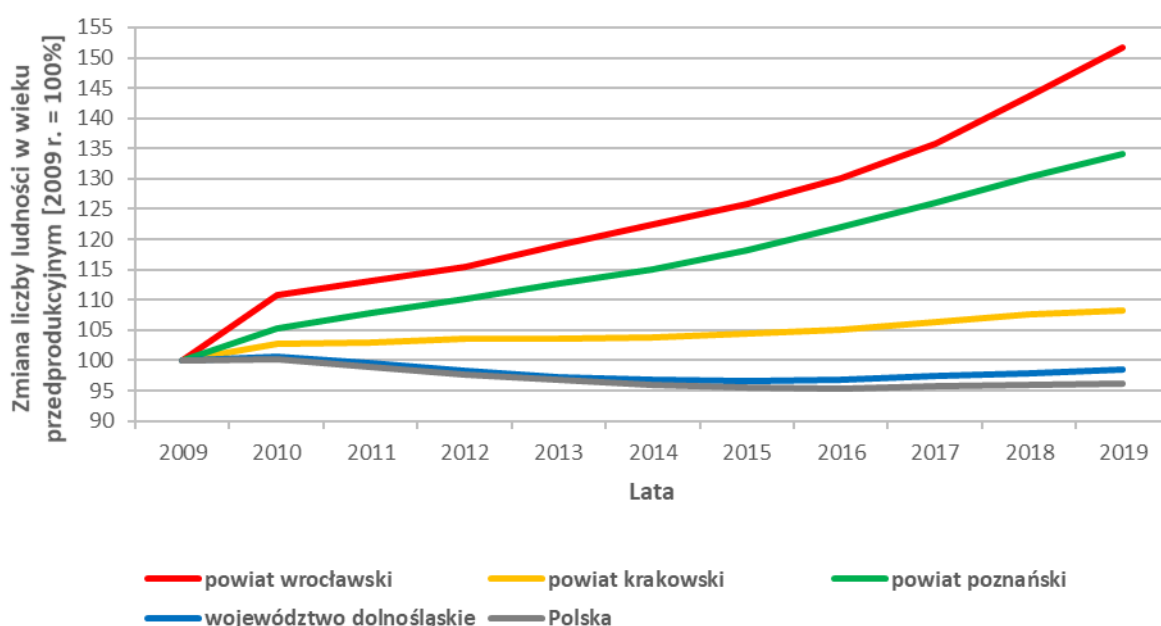

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Najważniejsze wyzwania strategiczne to z kolei:

- 1. Ochrona środowiska.** Powiat wrocławski, w związku z narastającą antropopresją, boryka się z problemami środowiskowymi typowymi dla obszarów podmiejskich, do których należy zaliczyć zły stan wód powierzchniowych, umiarkowaną jakość powietrza, pogarszający się klimat akustyczny.
- 2. Wzmacnianie potencjału endogenicznego.** Jednym z najistotniejszych problemów społeczno-gospodarczych powiatu wrocławskiego jest słabość bazy ekonomicznej, o czym świadczy duża liczba dojeżdżających do pracy we Wrocławiu (ponad 19 tys. osób). Większość gmin powiatu cechuje się ujemnym saldem dojazdów do pracy, co świadczy z kolei o silnie rozwiniętej funkcji mieszkaniowej.
- 3. Transport.** Istotnym problemem powiatu wrocławskiego jest funkcjonowanie transportu, zarówno indywidualnego (problem kongestii na drogach prowadzących do Wrocławia), jak i zbiorowego.
- 4. Dzieci i młodzież.** Selektywny charakter migracji oraz dodatni przyrost naturalny przyczynia się do znaczącego w skali kraju wzrostu liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. Kluczowym problemem jest wypracowanie mechanizmów, które zatrzymają tę ludność na terenie powiatu (edukacja ponadpodstawowa, praca dla osób rozpoczynających dorosłe życie); (wykres 6).

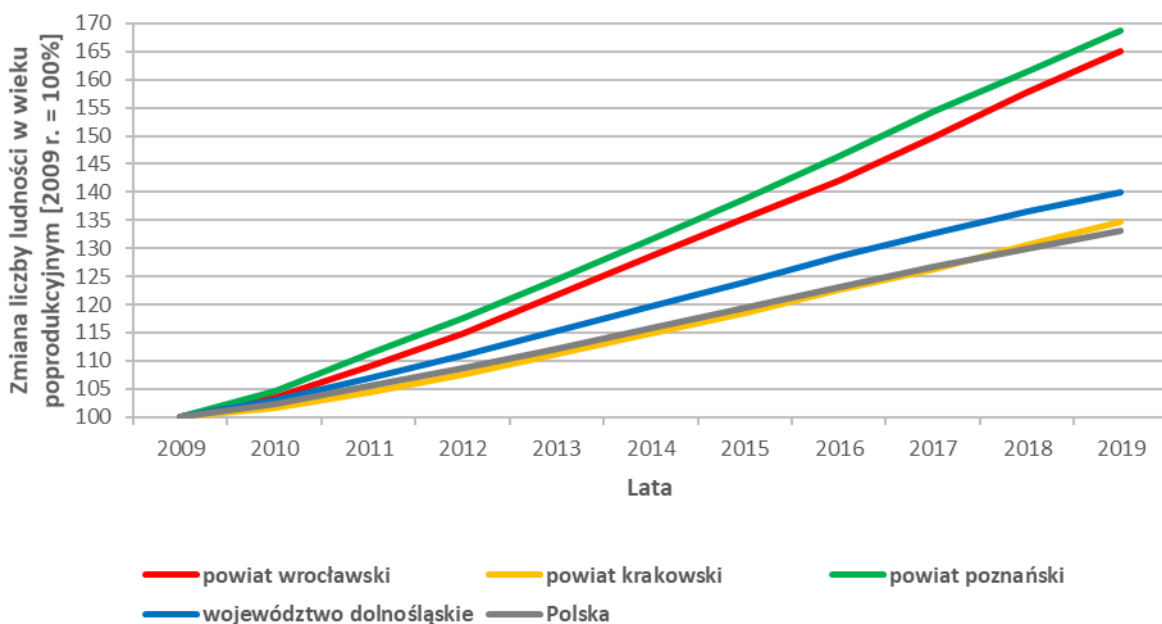
Wykres 6. Zmiana liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w obszarze badań [2009-2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

- 5. Seniorzy.** Mimo korzystnej struktury wiekowej ludności, na terenie powiatu wrocławskiego obserwuje się bardzo dynamiczny wzrost liczby i udziału ludności w wieku poprodukcyjnym. Co więcej, problem starzenia się ludności będzie jeszcze postępował w najbliższych latach (wykres 7).

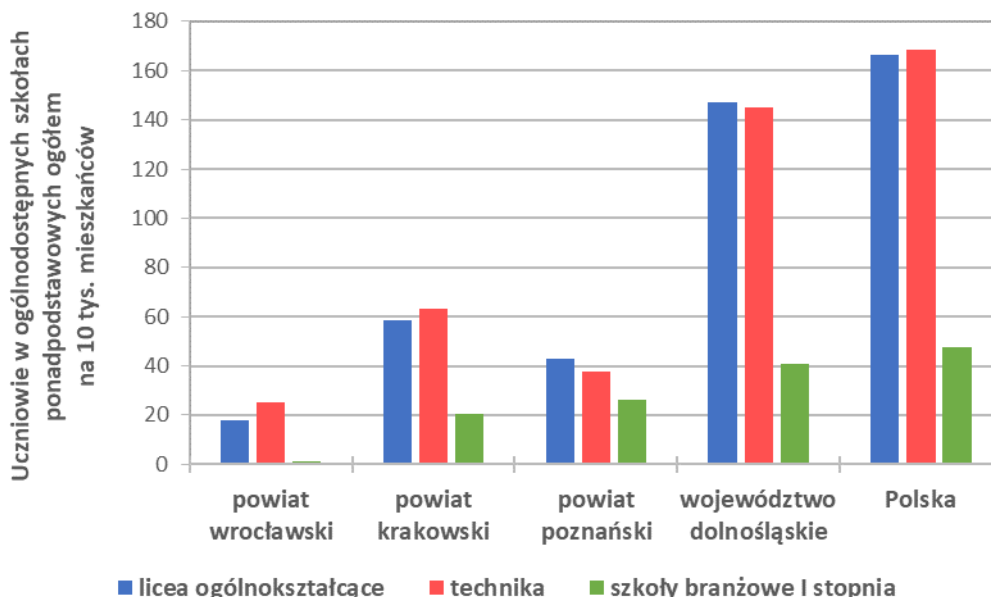
Wykres 7. Zmiana liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w obszarze badań [2009-2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

- 6. Edukacja ponadpodstawowa.** Powiat wrocławski charakteryzuje się bardzo niskim poziomem skolaryzacji na poziomie ponadpodstawowym, na co wpływa rozpiętość obszarowa powiatu wrocławskiego oraz jego usytuowanie w sąsiedztwie Wrocławia z szerokim wachlarzem oferty edukacyjnej na różnych szczeblach (wykres 8).

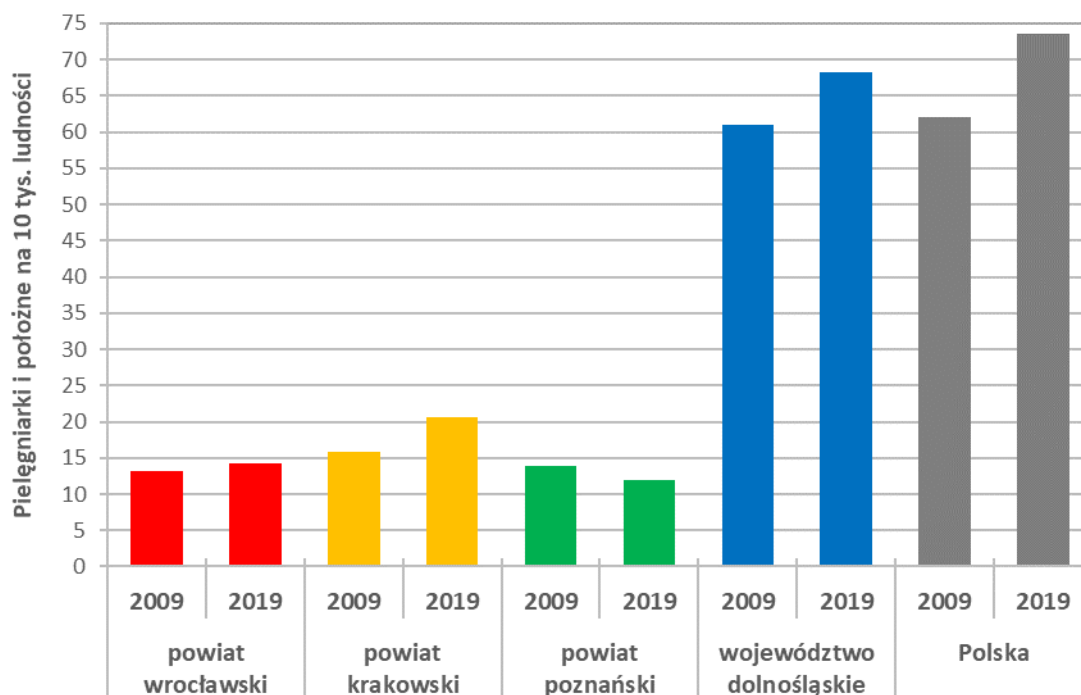
Wykres 8. Uczniowie w ogólnodostępnych szkołach ponadpodstawowych ogółem na 10 tys. mieszkańców w obszarze badań [2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

- 7. Ochrona zdrowia.** Powiat wrocławski, jak większość powiatów obwarzankowych, nie posiada na swoim terenie szpitala. Istotnym problemem jest również zbyt niska w stosunku do liczby mieszkańców liczba personelu medycznego (lekarzy, pielęgniarek i położnych); (wykres 9).

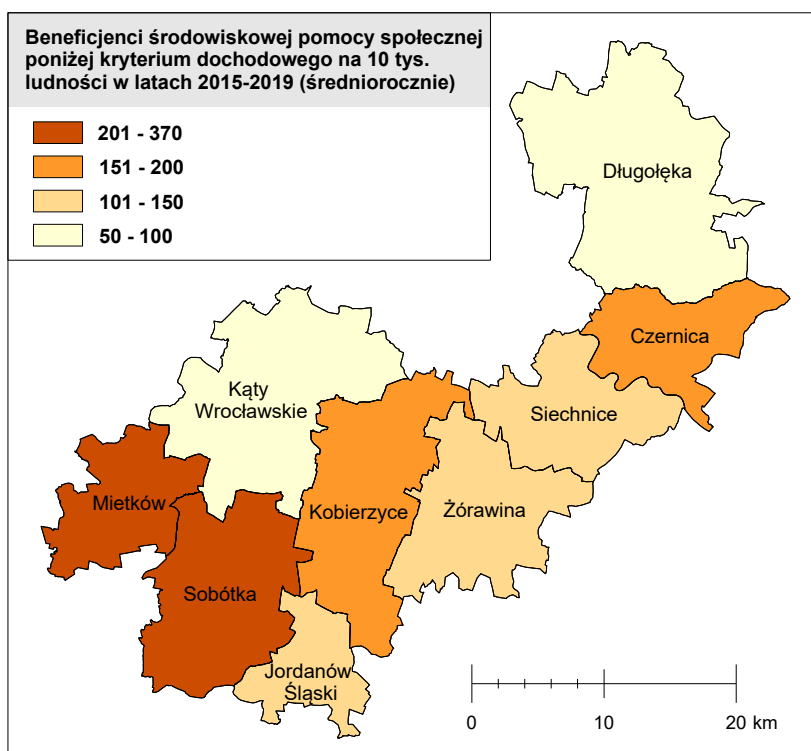
Wykres 9. Pielęgniarki i położne na 10 tys. ludności w obszarze badań [2009, 2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

8. Dysproporcje społeczne. Problem dysproporcji społecznych w przypadku powiatu wrocławskiego uwidacznia się w dwóch płaszczyznach: międzygminnej i wewnątrzgminnej (mapa 2).

Mapa 2. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego na 10 tys. ludności w gminach powiatu wrocławskiego (średniorocznie) [2015-2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W pierwszym przypadku przejawia się korzystniejszą sytuacją gmin, należących do pierwszego pierścienia, a gorszą – gmin oddalonych od Wrocławia (Jordanów Śląski, Mietków, Sobótka). W drugim przypadku, dysproporcje społeczne występują między ludnością zasiedziłą a ludnością napływową.

9. Strefowanie rozwoju. Analizując uwarunkowania rozwojowe powiatu wrocławskiego, należy stwierdzić, że są one różne w różnych częściach powiatu. Aby możliwie najlepiej wykorzystać zasoby endogeniczne poszczególnych części, należy uwzględnić ten problem w planowaniu strategicznym poprzez zastosowanie strefowania rozwoju. Na podstawie przeprowadzonych analiz w granicach powiatu można wyróżnić trzy strefy:

- północną (gminy Długołęka, Czernica, Siechnice) – silnie rozwinięta funkcja mieszkaniowa, rozwój aktywności gospodarczej;
- środkową (gminy Żórawina, Kobierzyce, Kąty Wrocławskie) – silnie rozwinięta funkcja mieszkaniowa, wysoki potencjał gospodarczy, intensywne rolnictwo;
- południową (gminy Jordanów Śląski, Sobótka, Mietków) – intensywne rolnictwo, turystyka, funkcja mieszkaniowa.

2.2 ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO

Sporządzona *Diagnoza społeczno-gospodarcza powiatu wrocławskiego (2021)* pozwoliła na wskazanie kluczowych czynników, mających istotne znaczenie dla dalszych perspektyw rozwojowych badanego obszaru. Identyfikacji tychże czynników dokonano wykorzystując analizę SWOT w klasycznym ujęciu (tabela 2A i tabela 2B).

W przeprowadzonej analizie SWOT, mocne i słabe strony potraktowane zostały jako zjawiska i procesy tkwiące na badanym obszarze, które oddziałują bezpośrednio na jego rozwój. Stanowią więc grupę czynników wewnętrznych (endogenicznych). Ich identyfikacji dokonano w układzie sfer tematycznych, omawianych w poszczególnych rozdziałach opracowania. Z kolei szanse i zagrożenia zdefiniowano jako zjawiska i procesy o charakterze zewnętrznym, funkcjonujące w bliższym lub dalszym otoczeniu, które mogą stymulować rozwój badanych obszarów w sposób pośredni. Są to zatem czynniki zewnętrzne (egzogeniczne). Identyfikując szanse i zagrożenia, zastosowano ujęcie zintegrowane, wynikające z ich współzależności, zarówno z zagadnieniami społecznymi, jak i gospodarczymi.

Tabela 2A. Analiza mocnych stron (A) i słabych stron (B) według obszarów strategicznych.

ASPEKT SWOT	NR	ZAGADNIENIE
1. Środowisko		
A. Mocne strony	A.1.1	• Położenie geograficzne w zlewni pięciu rzek: Odry, Bystrzycy, Widawy, Ślęzy i Oławy.
	A.1.2	• Korzystne warunki klimatyczne; charakterystyczny klimat dla regionu przedgórze z dominującym wpływem gór i słabym, modyfikującym wpływem oceanicznym.
	A.1.3	• Warunki glebowe cechujące się przewagą gleb dobrych (II i III klasy bonitacyjnej) oraz średnich (IV).
	A.1.4	• Cenne walory środowiska przyrodniczego o znaczeniu ponadregionalnym: Masyw Ślęzy, Dolina Odry, Dolina Bystrzycy, Zbiornik Mietkowski, Dolina Widawy.

ASPEKT SWOT	NR	ZAGADNIENIE
	A.1.5	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie parków krajobrazowych, zajmujących większość powierzchni prawnie chronionych w powiecie: Ślęzański Park Krajobrazowy i Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy.
	A.1.6	<ul style="list-style-type: none"> Istotna rola przyrodnicza obszarów Natura 2000, występujących na terenie powiatu: Zbiornik Mietkowski, Przeplatki nad Bystrzycą, Łęgi nad Bystrzycą, Masyw Ślęży, Grądy Odrzańskie, Grądy w Dolinie Odry, Lasy Grędzińskie, Stawy w Borowej i Kumaki Dobrej.
	A.1.7	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki poziom wyposażenia w instalację wodociągową w powiecie.
	A.1.8	<ul style="list-style-type: none"> Wszechstronne działania podejmowane przez Powiat w zakresie ochrony środowiska, ukierunkowane w szczególności na poprawę jakości powietrza i budowę systemu monitoringu stanu zanieczyszczenia powietrza na terenie powiatu (m.in. poprzez zakup drona), a także edukację ekologiczną.
	A.1.9	<ul style="list-style-type: none"> Znaczny udział użytków rolnych w strukturze użytkowania gruntów w powiecie, zdecydowanie wyższy od średniej krajowej i średniej dla województwa dolnośląskiego.
B. Słabe strony	B.1.1	<ul style="list-style-type: none"> Ubogi zasób zbiorników wodnych.
	B.1.2	<ul style="list-style-type: none"> Znaczna wieloletnia zmienność (z roku na rok) poszczególnych parametrów klimatycznych, wynikająca z mieszania się klimatu oceanicznego z kontynentalnym.
	B.1.3	<ul style="list-style-type: none"> Zły stan jednolitych części wód powierzchniowych (jcw) na terenie powiatu, określony w punktach pomiarowych systemu monitorującego Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.
	B.1.4	<ul style="list-style-type: none"> Umiarkowana jakość powietrza, z tendencją do występowania przekroczeń zanieczyszczeń uwalnianych do powietrza w zakresie: benzo(a)pirenu oraz ozonu, a dla niektórych gmin również pyłów PM10.
	B.1.5	<ul style="list-style-type: none"> Pogarszający się klimat akustyczny, na skutek hałasu komunikacyjnego (generowanego poprzez wzrost liczby pojazdów osobowych, ciężarowych oraz wzmożony ruch tranzytowy), a także hałasu instalacyjnego (przemysłowego).
	B.1.6	<ul style="list-style-type: none"> Przeciętny poziom wyposażenia w instalację kanalizacyjną i w instalację gazową w powiecie.
	B.1.7	<ul style="list-style-type: none"> Wyraźne dysproporcje przestrzenne w poziomie wyposażenia w instalację kanalizacyjną i instalację gazową w ujęciu gminnym – najwyższym udziałem ludności, korzystającej z instalacji kanalizacyjnej, cechowały się gminy: Siechnice, Czernica i Sobótka, a najniższym gminy: Jordanów Śląski, Mietków i Żórawina; natomiast najwyższym udziałem ludności, korzystającej z instalacji gazowej, wyróżniały się gminy: Siechnice, Czernica i Kąty Wrocławskie, a w gminie Mietków i wiejskiej części gminy Sobótka infrastruktura gazowa nie występowała.
2. Gospodarka		
A. Mocne strony	A.2.1	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost liczby pracujących w powiecie o zróżnicowanej dynamice w ujęciu gminnym – znacznie bardziej dynamiczny wzrost liczby pracujących wystąpił na obszarach wiejskich powiatu niż w miastach, co świadczy o zachodzeniu zjawiska suburbanizacji ekonomicznej, z którą związany jest rozwój działalności gospodarczej i wzrost liczby pracujących w działalnościach pozarolniczych na obszarach wiejskich.

ASPEKT SWOT	NR	ZAGADNIENIE
	A.2.2	<ul style="list-style-type: none"> Znaczna koncentracja miejsc pracy w powiecie, wynikająca z funkcjonowania stref aktywności gospodarczej (SAG): Podstrefa Wrocław-Kobierzyce, znajdująca się na terenie gminy Kobierzyce w Biskupicach Podgórnym i Bielanych Wrocławskich, Strefa Aktywności Gospodarczej Krzyżowice – położona w obrębie Krzyżowic w gminie Kobierzyce oraz Gminna Strefa Aktywności Gospodarczej, zlokalizowana w Siechnicach.
	A.2.3	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki poziom aktywności ekonomicznej w powiecie w relacji do wartości zjawiska notowanego w kraju i w województwie dolnośląskim, a także w innych powiatach referencyjnych (krakowskim i poznańskim), co świadczy o bardzo korzystnej sytuacji gospodarczej powiatu.
	A.2.4	<ul style="list-style-type: none"> Korzystne zmiany struktury pracujących w powiecie, rejestrowane w ostatnich latach, na tle podobnych procesów, obserwowanych w kraju i w województwie dolnośląskim, a także na tle niektórych powiatów obwarankowych (powiatu krakowskiego), przejawiające się wzrostem udziału pracujących w sektorze usługowym oraz spadkiem udziału pracujących w przemyśle i rolnictwie.
	A.2.5	<ul style="list-style-type: none"> Korzystna sytuacja gospodarcza powiatu, przejawiająca się znacznym spadkiem liczby bezrobotnych w powiecie, o dynamice zbliżonej do tendencji ogólnopolskich i wojewódzkich.
	A.2.6	<ul style="list-style-type: none"> Nieznaczne różnice w zakresie poziomu bezrobocia według płci, rejestrowane w większości gmin powiatu.
	A.2.7	<ul style="list-style-type: none"> Systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, obserwowany w ostatnich latach, o dynamice zdecydowanie wyższej od średniej krajowej i średniej dla województwa dolnośląskiego, a nawet analizowanych powiatów obwarankowych (krakowskiego i poznańskiego).
	A.2.8	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki poziom potencjału gospodarczego, wyrażonego poprzez liczbę podmiotów gospodarczych w ujęciu względnym, w odniesieniu do średniej wartości, notowanej w kraju i w województwie dolnośląskim.
	A.2.9	<ul style="list-style-type: none"> Korzystne zmiany struktury podmiotów gospodarczych w powiecie według grup sekcji PKD – spadek udziału podmiotów w rolnictwie, sekcjach przemysłowych B-F oraz sekcjach usługowych G-J, natomiast wzrost udziału dotyczył pozostałych sekcji usługowych: K-L i M-U – które są tożsame z tendencjami występującymi w innych powiatach referencyjnych (krakowskim i poznańskim).
	A.2.10	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców powiatu, wyrażający się znaczną liczbą osób fizycznych, prowadzących działalność gospodarczą w ujęciu względnym, o wartości zdecydowanie wyższej od średniej krajowej i średniej dla województwa dolnośląskiego.
	A.2.11	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie struktur i organizacji reprezentujących interesy przedsiębiorców – m.in. gminne stowarzyszenia gospodarcze, Federacja Przedsiębiorców Powiatu Wrocławskiego, Rada Biznesu Powiatu Wrocławskiego.
	B. Słabe strony	B.2.1

ASPEKT SWOT	NR	ZAGADNIENIE
	B.2.2	<ul style="list-style-type: none"> Intensywne migracje wahadłowe z gmin powiatu wrocławskiego do Wrocławia, co związane jest z dojazdami do pracy w stolicy Dolnego Śląska, świadczące o występowaniu bardzo silnych lub silnych powiązań funkcjonalnych z miastem Wrocław.
	B.2.3	<ul style="list-style-type: none"> Znaczne zróżnicowanie przestrzenne poziomu potencjału gospodarczego w ujęciu gminnym – wyższym poziomem cechują się gminy położone w pierwszym pierścieniu strefy podmiejskiej Wrocławia, a niższym poziomem gminy powiatu, oddalone od Wrocławia.
3. Komunikacja i infrastruktura drogowa		
A. Mocne strony	A.3.1	<ul style="list-style-type: none"> Dobrze rozwinięta sieć drogowa (na którą składają się drogi o znaczeniu krajowym, powiatowe i gminne), a także względnie dobrze rozwinięta sieć kolejowa z perspektywą modernizacji kolejnych linii kolejowych, wpływających znacząco na powiązania funkcjonalno-przestrzenne w powiecie, w szczególności linii kolejowej nr 292 Wrocław Osobowice – Jelcz-Miłoszyce (z przystankami: Dobrzykowice Wrocławskie, Nadolice Małe, Nadolice Wielkie i Chrzastawa Mała) oraz linii kolejowej nr 285 Wrocław Główny – Jedlina-Zdrój (z przystankami: Bielany Wrocławskie, Domasław, Kobierzyce, Wierzbice Wrocławskie, Pustków Żurawski, Olbrachtowice, Rogów Sobócki, Sobótka i Sobótka Zachodnia).
	A.3.2	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa stanu technicznego dróg powiatowych i poprawa bezpieczeństwa ich użytkowników m.in. poprzez współpracę z gminami z terenu powiatu i realizację wspólnych inicjatyw, w szczególności w ramach programu pn. „Bezpieczna droga” – edycja I (2016-2018) i edycja II (2019-2023).
B. Słabe strony	B.3.1	<ul style="list-style-type: none"> Znaczny wzrost liczby pojazdów na drogach na skutek intensywnego procesu suburbanizacji.
	B.3.2	<ul style="list-style-type: none"> Degradacja dróg powiatowych przez pojazdy ciężkie, związana z intensywnym rozwojem gospodarczym powiatu.
4. Społeczeństwo		
A. Mocne strony	A.4.1	<ul style="list-style-type: none"> Korzystne położenie geograficzne w bezpośrednim otoczeniu Wrocławia, w tzw. Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym (WrOF).
	A.4.2	<ul style="list-style-type: none"> Względnie duża powierzchnia powiatu, plasująca go w czołówce powiatów województwa dolnośląskiego pod względem zajmowanego terytorium.
	A.4.3	<ul style="list-style-type: none"> Relatywnie wysoka gęstość zaludnienia w relacji do średniej dla kraju.
	A.4.4	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie w powiecie 3 miast oraz 228 miejscowości wiejskich (podstawowych), w tym 222 wsi, z których 219 to miejscowości statystyczne.
	A.4.5	<ul style="list-style-type: none"> Dobrze rozwinięta wiejska sieć osadnicza w stosunku do poziomu zjawiska notowanego w województwie i w kraju, cechująca się wysoką gęstością zaludnienia oraz wysoką średnią wielkością wsi.
	A.4.6	<ul style="list-style-type: none"> Bardzo wysoka intensywność ruchu budowlanego w porównaniu do innych powiatów obwarunkowych (krakowskiego i poznańskiego), w szczególności w zakresie budownictwa jednorodzinnego, co jest typowe dla obszarów, na których występuje zjawisko suburbanizacji rezydencjonalnej.
	A.4.7	<ul style="list-style-type: none"> Zróżnicowany charakter budownictwa mieszkaniowego w gminach tworzących tzw.

ASPEKT SWOT	NR	ZAGADNIENIE
		pierwszy pierścień strefy podmiejskiej Wrocławia – w gminach Czernica i Żórawina dominuje budownictwo jednorodzinne, a w innych gminach tej strefy, zwłaszcza w Kątach Wrocławskich i Siechnicach, coraz większe znaczenie zaczyna odgrywać budownictwo wielorodzinne.
	A.4.8	<ul style="list-style-type: none"> Względnie duża liczba mieszkańców powiatu, klasyfikująca go w czołówce powiatów pod względem posiadanej liczby ludności.
	A.4.9	<ul style="list-style-type: none"> Bardzo korzystna sytuacja demograficzna, w relacji do trendów obserwowanych w województwie dolnośląskim i w Polsce, przejawiająca się stałym wzrostem liczby ludności, także w perspektywie wieloletniej do 2030 r.
	A.4.10	<ul style="list-style-type: none"> Postępujący, relatywnie intensywny proces suburbanizacji i kształtowania się strefy podmiejskiej wokół ośrodka o charakterze metropolitalnym – miasta Wrocławia.
	A.4.11	<ul style="list-style-type: none"> Dodatnie saldo migracji (w ujęciu średniorocznym) o wartościach zdecydowanie korzystniejszych niż notowane w innych powiatach obwarankowych (krakowskim i poznańskim), a także w województwie dolnośląskim i w Polsce.
	A.4.12	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki poziom liczby urodzeń, przy względnie stałym poziomie liczby zgonów, skutkujący dodatnimi wartościami przyrostu rzeczywistego, obserwowanego w ostatnich latach.
	A.4.13	<ul style="list-style-type: none"> Dynamiczny wzrost napływu migracyjnego w ujęciu względnym w ostatnich latach, typowy dla stref podmiejskich dużych miast, cechujący się jednak korzystniejszą sytuacją niż inne powiaty – tj. krakowski i poznański.
	A.4.14	<ul style="list-style-type: none"> Korzystna struktura ludności według płci, przejawiająca się nadwyżką udziałów kobiet i mężczyzn w wieku 0-14 lat oraz 30-49 lat względem średnich udziałów poszczególnych grup ludności według płci i wieku w kraju, co świadczy o selektywnym charakterze migracji na tereny podmiejskie, położone w otoczeniu Wrocławia oraz znacznej liczbie urodzeń na terenie powiatu wrocławskiego.
	A.4.15	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i w wieku poprodukcyjnym, kosztem udziału ludności w wieku produkcyjnym, będący typowym zjawiskiem dla powiatów obwarankowych, w których procesy suburbanizacji są bardzo dynamiczne (podobnie jak w powiecie poznańskim). Wskazuje ono na złożoną sytuację demograficzną powiatu wrocławskiego, w którym z jednej strony występuje proces starzenia się ludności kosztem ubytku udziału ludności w wieku produkcyjnym (co jest trendem ogólnopolskim), a z drugiej strony, selektywny charakter migracji i związany z nim wzrost liczby urodzeń, prowadzi do odmłodzenia struktur ludnościowych (podobnie jak i w innych powiatach obwarankowych, otaczających największe miasta w kraju).
	A.4.16	<ul style="list-style-type: none"> Znaczący wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, notowany w badanym okresie, o dynamice zmian wyższej niż w innych powiatach obwarankowych (krakowskim i poznańskim), co wskazuje na odmładzanie się struktury ludnościowej powiatu.
	A.4.17	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym w strukturze wiekowej obserwowany w analizowanym okresie, intensywniejszy niż w innych powiatach referencyjnych (krakowskim i poznańskim).
	A.4.18	<ul style="list-style-type: none"> Szerokie wsparcie finansowe samorządu powiatowego na rzecz funkcjonowania szkół oraz placówek oświatowych publicznych i niepublicznych, m.in. w zakresie

ASPEKT SWOT	NR	ZAGADNIENIE
		rozwoju kompetencji uczniów i nauczycieli oraz wyposażenia technicznego poszczególnych instytucji.
	A.4.19	<ul style="list-style-type: none"> Znaczący wzrost liczby uczniów w szkołach podstawowych, w szczególności w gminach, należących do pierwszego pierścienia strefy podmiejskiej Wrocławia, co nawiązuje do zachodzących w powiecie intensywnych procesów suburbanizacji.
	A.4.20	<ul style="list-style-type: none"> Względnie wysoki współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych w odniesieniu do średniej krajowej i średniej dla województwa dolnośląskiego, z tendencją rosnącą, obserwowaną w ostatnich latach.
	A.4.21	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost dostępności do placówek wychowania przedszkolnego na terenie powiatu, przejawiający się w znaczącym spadku liczby dzieci w wieku 3-5 lat, przypadających na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego.
	A.4.22	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja działań prozdrowotnych, inicjowanych i wspieranych przez samorząd powiatowy, ukierunkowanych na poprawę kondycji zdrowotnej oraz popularyzację zdrowego stylu życia wśród społeczeństwa, m.in. poprzez cykl akcji medycznych pn. „Biała niedziela w powiecie wrocławskim” i akcji przeprowadzanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia w zakresie Programu Profilaktyki Raka Piersi.
	A.4.23	<ul style="list-style-type: none"> Względnie wysoka dostępność do placówek ochrony zdrowia, przejawiająca się relatywnie niską liczbą osób przypadających na 1 placówkę tej kategorii.
	A.4.24	<ul style="list-style-type: none"> Relatywnie niski poziom ubóstwa (wyrażony poprzez liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w ujęciu względnym, liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego w ujęciu względnym, czy też liczbę dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ujęciu względnym) w porównaniu do średniego poziomu zjawiska, rejestrowanego w kraju i w województwie dolnośląskim oraz w innych powiatach referencyjnych (krakowskim i poznańskim), co świadczy o korzystnej sytuacji materialnej mieszkańców powiatu.
	A.4.25	<ul style="list-style-type: none"> Szerokie spektrum działań w zakresie pomocy społecznej, realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu (PCPR), w celu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, polityki prorodzinnej oraz wspierania osób z niepełnosprawnością.
	A.4.26	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja wieloaspektowych działań przez Powiat w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, w szczególności poprzez wsparcie dla organizacji pozarządowych.
	A.4.27	<ul style="list-style-type: none"> Korzystna sytuacja w zakresie działalności instytucji kultury, wyrażona poprzez liczbę członków grup artystycznych w ujęciu względnym i liczbę członków kół, klubów i sekcji w ujęciu względnym, w porównaniu do poziomu zjawiska, rejestrowanego w kraju i w województwie dolnośląskim.
	A.4.28	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki potencjał walorów turystycznych (przyrodniczych i kulturowych), z których część ma znaczenie ponadregionalne, w szczególności: Ślęzański Park Krajobrazowy z Górą Ślężą, Sobótką i Będkowicami, pałac w Krobielowicach i kościół św. Trójcy w Żórawinie.
	A.4.29	<ul style="list-style-type: none"> Istotna rola walorów specjalistycznych w kreowaniu funkcji turystycznej, m.in. walory wędkarskie, kajakowe i żeglarskie (rzeki, Zbiornik Mietkowski), a także walory dla turystyki pieszej (12 szlaków pieszych, w tym górskie na terenie Masywu

ASPEKT SWOT	NR	ZAGADNIENIE
		Ślęzy), rowerowej (6 szlaków rowerowych) i jeździeckiej (liczne stadniny koni).
	A.4.30	<ul style="list-style-type: none"> Wszechstronna działalność w zakresie bezpieczeństwa i obronności mieszkańców powiatu realizowana przez Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego.
B. Słabe strony	B.4.1	<ul style="list-style-type: none"> Silne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w układzie gminnym pomiędzy gminami położonymi w północno-wschodniej części powiatu (Siechnice i Czernica) a gminami usytuowanymi w części południowej (Mietków i Jordanów Śląski).
	B.4.2	<ul style="list-style-type: none"> Bardzo niski poziom urbanizacji <i>de jure</i> (udział ludności miejskiej) w porównaniu do przeciętnego poziomu zjawiska notowanego zarówno w województwie dolnośląskim, jak i w Polsce, wynikający z funkcjonowania w powiecie tylko trzech małych miast: Siechnice, Kąty Wrocławskie i Sobótka.
	B.4.3	<ul style="list-style-type: none"> Znaczne zróżnicowanie przestrzenne w zakresie liczby jednostek osadniczych i ich struktury w ujęciu gminnym.
	B.4.4	<ul style="list-style-type: none"> Relatywnie duże dysproporcje przestrzenne w ujęciu gminnym w zakresie średniej wielkości wsi – największą średnią wielkość mają miejscowości wiejskie w gminach Czernica i Długołęka, natomiast najmniejszą w gminach: Jordanów Śląski, Mietków i Sobótka, co oznacza, że zasadniczy wpływ na średnią wielkość wsi na omawianym obszarze ma odległość od Wrocławia i powiązana z nią intensywność procesów suburbanizacji.
	B.4.5	<ul style="list-style-type: none"> Niska gęstość sieci miast w relacji do poziomu zjawiska rejestrowanego w województwie i w kraju.
	B.4.6	<ul style="list-style-type: none"> Wyraźne dysproporcje przestrzenne intensywności ruchu budowlanego w układzie gminnym, mierzone poprzez powierzchnię użytkową mieszkań oddanych do użytkowania w ujęciu względnym – najwyższą intensywnością cechowały się gminy położone w północnej części powiatu, które od wschodu graniczą ze stolicą województwa (Czernica, Siechnice, Długołęka), a zdecydowanie niższą odznaczały się gminy należące do tzw. drugiego pierścienia strefy podmiejskiej Wrocławia (Sobótka, Jordanów Śląski i Mietków).
	B.4.7	<ul style="list-style-type: none"> Znaczne dysproporcje w zakresie dynamiki zmian ludnościowych w ujęciu gminnym, cechujące się zdecydowanie wyższym przyrostem liczby mieszkańców w gminach, stanowiących tzw. pierwszy pierścień gmin strefy podmiejskiej Wrocławia i niższym w gminach oddalonych od stolicy województwa (Jordanów Śląski, Mietków i Sobótka).
	B.4.8	<ul style="list-style-type: none"> Relatywnie duże zróżnicowanie struktury ludności według ekonomicznych grup wieku w układzie gminnym – gminy położone w tzw. pierwszym pierścieniu strefy podmiejskiej mają wyraźnie wyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, a niższy – ludności w wieku poprodukcyjnym, natomiast w gminach oddalonych od stolicy województwa (Jordanów Śląski, Mietków i Sobótka) sytuacja jest odwrotna (wyższy udział grupy poprodukcyjnej, niższy przedprodukcyjnej).
	B.4.9	<ul style="list-style-type: none"> Postępujący proces starzenia się ludności, wyrażający się m.in. poprzez znaczący wzrost indeksu starości w badanym okresie; proces ten postępuje mimo stałego wzrostu liczby ludności ogółem i ogólnie korzystnej sytuacji demograficznej w powiecie.
	B.4.10	<ul style="list-style-type: none"> Niedostatecznie rozwinięta sieć szkół (w szczególności ponadpodstawowych), co skutkuje odpływem uczniów z obszarów wiejskich i miast (Kąty Wrocławskie,

ASPEKT SWOT	NR	ZAGADNIENIE
		Siechnice, Sobótka) do miasta wojewódzkiego, przejawiająca się bardzo niską liczbą uczniów w szkołach ponadpodstawowych na tle innych powiatów obwarzankowych (krakowskiego i poznańskiego).
B.4.11		<ul style="list-style-type: none"> Niedostateczny rozwój oferty edukacyjnej w zakresie niszowych specjalizacji w oparciu o uwarunkowania endogeniczne, mogący stanowić przeciwwagę w obliczu konkurencyjności edukacyjnej Wrocławia, w szczególności w zakresie liceów i szkół branżowych I stopnia.
B.4.12		<ul style="list-style-type: none"> Relatywnie duże zróżnicowanie przestrzenne poziomu dostępności do placówek wychowania przedszkolnego w ujęciu gminnym.
B.4.13		<ul style="list-style-type: none"> Względnie słabo rozwinięta sieć placówek ochrony zdrowia – opieka zdrowotna realizowana jest głównie przez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej; placówki publiczne funkcjonują jedynie w gminach: Mietków, Siechnice i Żórawina.
B.4.14		<ul style="list-style-type: none"> Zdecydowanie mniej korzystna sytuacja w zakresie dostępności do personelu medycznego (lekarzy, pielęgniarek i położnych) w porównaniu do poziomu zjawiska, rejestrowanego w Polsce i w województwie dolnośląskim.
B.4.15		<ul style="list-style-type: none"> Silne zróżnicowanie przestrzenne poziomu ubóstwa w ujęciu gminnym – istotne różnice w skali zjawiska występują zarówno między gminami, reprezentującymi pierwszy i drugi pierścień strefy podmiejskiej Wrocławia, jak i między gminami bezpośrednio sąsiadującymi z Wrocławiem, gdzie relatywnie wysokim poziomem ubóstwa charakteryzowały się gminy Czernica i Kobierzyce.
B.4.16		<ul style="list-style-type: none"> Niedostateczny rozwój sieci placówek opieki, w szczególności dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.
B.4.17		<ul style="list-style-type: none"> Przeciętna dostępność mieszkańców do instytucji kultury, funkcjonujących w powiecie (centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic), o poziomie zdecydowanie niższym niż notowany w innych powiatach obwarzankowych (krakowskim i poznańskim), a także w województwie dolnośląskim i w Polsce.
B.4.18		<ul style="list-style-type: none"> Znaczne zróżnicowanie przestrzenne w zakresie uczestnictwa mieszkańców w działalności kulturalnej w ujęciu gminnym – większą aktywnością cechują się gminy miejsko-wiejskie (Kąty Wrocławskie, Siechnice i Sobótka), natomiast w gminach Czernica i Jordanów Śląski brak jest placówek kultury, co ogranicza uczestnictwo mieszkańców tych gmin w działalności kulturalnej.
B.4.19		<ul style="list-style-type: none"> Niski poziom rozwoju infrastruktury turystycznej, co przejawia się w nieznacznej liczbie miejsc noclegowych w wymiarze bezwzględnym i w wymiarze względnym, o wartości znacząco niższej od średniej krajowej i średniej dla województwa dolnośląskiego.
B.4.20		<ul style="list-style-type: none"> Wyraźne dysproporcje przestrzenne poziomu kapitału społecznego w ujęciu gminnym, mierzonego za pomocą względnej liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych – wyższym kapitałem społecznym cechowały się gminy należące do drugiego pierścienia strefy podmiejskiej Wrocławia (Jordanów Śląski, Mietków i Sobótka) niż gminy bezpośrednio graniczące ze stolicą województwa.
B.4.21		<ul style="list-style-type: none"> Znacząca liczba przestępstw o charakterze kryminalnym i przestępstw drogowych na tle innych powiatów obwarzankowych o podobnym potencjale rozwojowym (krakowskiego i poznańskiego).

ASPEKT SWOT	NR	ZAGADNIENIE
5. Administracja i zarządzanie		
A. Mocne strony	A.5.1	<ul style="list-style-type: none"> Systematyczny i dynamiczny wzrost dochodów budżetu powiatu per capita w analizowanym okresie, w porównaniu do tendencji notowanych w kraju i w województwie, co świadczy o bardzo dobrej kondycji finansowej powiatu.
	A.5.2	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki udział dochodów własnych w dochodach budżetu powiatu, z obserwowaną tendencją wzrostową.
	A.5.3	<ul style="list-style-type: none"> Względnie duży udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w strukturze wydatków budżetu powiatu, o zbliżonym poziomie do wartości rejestrowanej w powiecie poznańskim i wyższym poziomie niż wartość odnotowana w powiecie krakowskim, co świadczy o dużej aktywności inwestycyjnej.
	A.5.4	<ul style="list-style-type: none"> Wyższa dynamika wzrostu dochodów niż wydatków budżetu powiatu, skutkująca dodatnim średniorocznym bilansem budżetu powiatu, rejestrowanym w ostatnich badanych latach.
	A.5.5	<ul style="list-style-type: none"> Korzystna tendencja w zakresie obszarów działań administracyjnych powiatu, przejawiająca się wzrastającą liczbą prowadzonych spraw, wydawanych pozwoleń i decyzji.
	A.5.6	<ul style="list-style-type: none"> Sprawnie działający system kontroli wewnętrznej i oceny działań powiatu.
	A.5.7	<ul style="list-style-type: none"> Efektywny system monitoringu i ewaluacji dokumentów strategicznych i programowych, ujmujący w szczególności Strategię Rozwoju Powiatu Wrocławskiego oraz dokumenty o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, stanowiące zasadnicze narzędzie wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego.
	A.5.8	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja licznych projektów dofinansowywanych z Unii Europejskiej i funduszy krajowych, wpływających znacząco i wszechstronnie na procesy rozwojowe w powiecie.
	A.5.9	<ul style="list-style-type: none"> Aktywna współpraca zewnętrzna powiatu na wielu płaszczyznach, w szczególności intensywna współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego, a także z instytucjami otoczenia biznesu (m.in. w ramach powołanej Rady Biznesu Powiatu Wrocławskiego).
	A.5.10	<ul style="list-style-type: none"> Intensywna współpraca z gminami, wchodzącymi w skład powiatu, zwłaszcza w zakresie koordynacji zagadnień infrastrukturalnych (m.in. program pn. „Bezpieczna droga”), a także z innymi powiatami, wchodzącymi w skład województwa dolnośląskiego (m.in. w ramach Konwentu Powiatów Województwa Dolnośląskiego).
	A.5.11	<ul style="list-style-type: none"> Wieloletnia współpraca zagraniczna Powiatu z Departamentem Górnego Renu we Francji oraz Powiatem Borken w Niemczech, przyczyniająca się do wymiany doświadczeń i wdrażania dobrych praktyk w wielu istotnych aspektach społeczno-gospodarczych, m.in. w zakresie: kultury, sportu, rolnictwa, turystyki, ochrony środowiska, edukacji czy bezpieczeństwa.
B. Słabe strony	B.5.1	<ul style="list-style-type: none"> Wyraźne zróżnicowanie przestrzenne dochodów i wydatków budżetów gmin, tworzących powiat – wyższe w gminach, należących do pierwszego pierścienia strefy podmiejskiej i niższe w gminach oddalonych od Wrocławia.

ASPEKT SWOT	NR	ZAGADNIENIE
	B.5.2	<ul style="list-style-type: none"> Brak opracowania lub aktualizacji niektórych dokumentów operacyjno-wdrożeniowych, stanowiących ważne ogniwa systemu monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego, m.in. w zakresie rozwoju edukacji (opracowanie) i w zakresie ochrony środowiska (aktualizacja).
	B.5.3	<ul style="list-style-type: none"> Brak silnych i skutecznych wyróżników powiatu – Systemu Identyfikacji Wizualnej (SIW).
	B.5.4	<ul style="list-style-type: none"> Brak odpowiednich narzędzi prawnych służących kreowaniu polityki rozwoju, w szczególności w odniesieniu do Ustawy Metropolitarnej Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF), a także regulacji w zakresie pomocy społecznej, zagospodarowania przestrzennego, ochrony urządzeń melioracyjnych i gospodarki odpadami.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Diagnoza społeczno-gospodarcza powiatu wrocławskiego (2021).

Tabela 2B. Analiza szans (C) i zagrożeń (D) w ujęciu zintegrowanym dla obszaru badań¹.

ASPEKT SWOT	NR	ZAGADNIENIE
C. Szanse	C.1	<ul style="list-style-type: none"> Renta położenia w obszarze bezpośredniego oddziaływania Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF).
	C.2	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost znaczenia „miejskości”, tj. miejskiego stylu życia i systemu wartości, generujący rozwój demograficzny obszaru metropolitalnego Wrocławia.
	C.3	<ul style="list-style-type: none"> Polityka regionalna, skoncentrowana na wzmacnianiu tożsamości regionalnej i lokalnej, wpływająca na intensywność ruchu migracyjnego.
	C.4	<ul style="list-style-type: none"> Współpraca samorządów lokalnych (gminnych i powiatowych) na obszarze Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF) na rzecz realizacji zintegrowanych i ponadlokalnych inwestycji i projektów.
	C.5	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost znaczenia obszarów metropolitalnych i układów bipolarnych w europejskiej i krajowej polityce rozwoju, wyrażony poprzez alokację środków finansowych na rozwój obszarów funkcjonalnych.
	C.6	<ul style="list-style-type: none"> Sprzyjająca polityka krajowa w zakresie rewitalizacji miast, a także rozwoju miast małych.
	C.7	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych, skutkujący zmianą stylu życia i modelu świadczenia pracy (m.in. e-learning, e-governance, praca zdalna).
	C.8	<ul style="list-style-type: none"> Dostępność środków finansowych Unii Europejskiej na programy ekonomii społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym.
	C.9	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost koncentracji procesów gospodarczych w obszarach metropolitalnych.
	C.10	<ul style="list-style-type: none"> Intensyfikacja inwestycji zagranicznych i centralnych.
	C.11	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój społeczeństwa informacyjnego i dynamiczny rozwój branż, bazujących na wiedzy, a także wzrastający popyt na produkty tzw. przemysłów kreatywnych.

¹ Ze względu na globalny charakter poszczególnych czynników egzogenicznych (szans i zagrożeń), a także szerokie spectrum ich oddziaływania nie dokonano analizy wpływu poszczególnych czynników na wydzielone obszary.

ASPEKT SWOT	NR	ZAGADNIENIE
ASPEKT SWOT	C.12	• Przyspieszenie procesów restrukturyzacji obszarów wiejskich i rolnictwa.
	C.13	• Rozwój sektora usług (zwłaszcza w obszarach wiejskich).
	C.14	• Wzrastający popyt na usługi rekreacyjno-wypoczynkowe i tzw. gospodarki czasu wolnego.
	C.15	• Bliskie sąsiedztwo obszarów chronionych, tworzących unikatowy krajobraz dla mieszkańców Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego, pełniących funkcje wypoczynkowe i rekreacyjne.
	C.16	• Integracja i rozwój systemów transportowych, ukierunkowanych na zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszaru.
	C.17	• Priorytety w zakresie wspierania zintegrowanych inwestycji transportowych na poziomie UE i poziomie krajowym.
	C.18	• Poprawiająca się sytuacja gospodarcza kraju.
	D. Zagrożenia	D.1
D.2		• Możliwość wyhamowania suburbanizacji wraz z postępującym wzrostem gęstości zaludnienia oraz udziału obszarów zabudowanych i zurbanizowanych, co może doprowadzić do spadku atrakcyjności strefy podmiejskiej.
D.3		• Odptyw mieszkańców i działalności gospodarczej do miasta („powrót do miasta”).
D.4		• Zmniejszenie mobilności ludzi w okresie i po pandemii COVID-19.
D.5		• Chaotyczna zabudowa na obszarach, stanowiących strefę podmiejską Wrocławia.
D.6		• Niska świadomość społeczna w zakresie ładu przestrzennego i estetyki przestrzeni publicznych.
D.7		• Niedoprecyzowane krajowe regulacje prawne w zakresie planowania przestrzennego w szczególności w aspekcie koordynacji planowania na obszarach funkcjonalnych.
D.8		• Malejące poczucie bezpieczeństwa i wzrastający stres cywilizacyjny mieszkańców obszarów metropolitalnych.
D.9		• Rosnące rozwarstwienie społeczeństwa.
D.10		• Niestabilność globalnego, europejskiego i krajowego otoczenia dla gospodarki (wahania koniunktury gospodarczej), wynikająca ze zmiennej i nieprzewidywalnej sytuacji, związanej z pandemią COVID-19.
D.11		• Słabość ogólnokrajowego systemu szkolnictwa zawodowego, powodująca niedopasowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy.
D.12		• Duża przewaga konkurencyjna rynku pracy w krajach wysokorozwiniętych.
D.13		• Konkurencja ze strony innych obszarów w przyciąganiu inwestorów i pozyskiwaniu wykwalifikowanych pracowników.
D.14		• Brak spójnej polityki wspierania przedsięwzięć innowacyjnych i krajowych instrumentów finansowych wspierania podejmowanego „ryzyka innowacji”.
D.15		• Wolne tempo przemian gospodarczych na obszarach wiejskich, niesprzyjające podejmowaniu innowacyjnych przedsięwzięć.

ASPEKT SWOT	NR	ZAGADNIENIE
	D.16	<ul style="list-style-type: none"> Nadmierna antropopresja, związana z bardzo żywiołową suburbanizacją.
	D.17	<ul style="list-style-type: none"> Obciążenie układu komunikacji związane ze wzrostem mobilności ludzi.
	D.18	<ul style="list-style-type: none"> Niewystarczający poziom współpracy jednostek samorządu terytorialnego (gmin, powiatów, województw), wchodzących w skład Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF).
	D.19	<ul style="list-style-type: none"> Rosnąca biurokratyzacja życia gospodarczego i społecznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Diagnoza społeczno-gospodarcza powiatu wrocławskiego (2021).

3 MISJA I WIZJA ROZWOJU POWIATU

Misja rozwoju w zwięzły sposób precyzuje najistotniejsze, planowane priorytety w działaniach samorządu na rzecz zaspokojenia potrzeb jego mieszkańców. Misję Powiatu Wrocławskiego ukierunkowaną na 2030 rok określono jako:

MISJA ROZWOJU

**Tworzenie warunków harmonijnego rozwoju Powiatu Wrocławskiego
w celu podnoszenia jakości życia jego mieszkańców
poprzez wykorzystanie potencjału społecznego, gospodarczego,
przyrodniczego i kulturowego.**

Zdefiniowana misja rozwoju umożliwia wyznaczenie wizji rozwoju, stanowiącej wizerunek Powiatu Wrocławskiego w założonym horyzoncie czasowym – w 2030 roku, do którego będą dążyć interesariusze *Strategii*, poprzez realizację przyjętych celów z uwzględnieniem występowania odpowiednich warunków egzogenicznych (zewnętrznych) i endogenicznych (wewnętrznych). Wizję Powiatu Wrocławskiego nakreślono jako:

WIZJA ROZWOJU

**Powiat Wrocławski bezpiecznym i przyjaznym miejscem
do zamieszkania, pracy, rozwoju i wypoczynku.**

4 CELE STRATEGICZNE, CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA

Strategia zachowuje spójność fundamentalnych wymiarów rozwoju lokalnego: społecznego, gospodarczego i środowiskowego. Wyznacza ona 5 celów strategicznych przypisanych do poszczególnych obszarów strategicznych: (1) Środowisko, (2) Gospodarka, (3) Komunikacja i infrastruktura drogowa, (4) Społeczeństwo oraz (5) Administracja i zarządzanie. Zdefiniowane cele strategiczne posiadają rozwinięcie w postaci 22 celów operacyjnych, do których są przypisane konkretne działania, na rzecz ich realizacji (tabela 3).

Tabela 3. Cele strategiczne, cele operacyjne i działania według obszarów strategicznych.

CEL STRATEGICZNY				
1. Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Wrocławskim				
CELE OPERACYJNE		DZIAŁANIA		
ŚRODOWISKO	1.1	Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu Wrocławskiego	1.1.1	Wspieranie i realizacja przedsięwzięć w zakresie edukacji ekologicznej
	1.2	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	1.2.1	Wspieranie i realizacja przedsięwzięć na rzecz poprawy jakości powietrza atmosferycznego
	1.3	Ochrona zasobów wody i wspieranie gospodarki wodno-ściekowej	1.3.1	Wspieranie działań w zakresie utrzymania urządzeń melioracji wodnych
			1.3.2	Wspieranie i realizacja przedsięwzięć na rzecz zwiększenia retencji wód
	1.4	Ochrona i promocja zasobów krajobrazowych i przyrodniczych	1.4.1	Wspieranie i realizacja działań w ramach ochrony i promocji zasobów krajobrazowych i przyrodniczych
CEL STRATEGICZNY				
2. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Wrocławskiego				
CELE OPERACYJNE		DZIAŁANIA		
GOSPODARKA	2.1	Tworzenie warunków dla nowych inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości	2.1.1	Przygotowanie terenów inwestycyjnych
			2.1.2	Sprawna obsługa inwestora

			2.1.3	Realizacja przedsięwzięć w zakresie wspierania rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości
	2.2	Podnoszenie poziomu atrakcyjności turystycznej i rozwój bazy turystycznej powiatu wrocławskiego	2.2.1	Podnoszenie poziomu atrakcyjności oferty Ośrodka Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzyszynie (OSWiRPW)
			2.2.2	Działania na rzecz rozwoju potencjału i wspierania zintegrowanej oferty turystycznej powiatu
	2.3	Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa	2.3.1	Realizacja i wspieranie działań na rzecz rozwoju konkurencyjnego rolnictwa
KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA DROGOWA	CEL STRATEGICZNY			
	3. Rozwój układu komunikacji drogowej i transportu			
	CELE OPERACYJNE		DZIAŁANIA	
	3.1	Poprawa stanu technicznego i bezpieczeństwa dróg powiatowych	3.1.1	Rozwój infrastruktury dróg powiatowych i infrastruktury towarzyszącej
			3.1.2	Wspieranie budowy ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych
	3.2	Powiązanie powiatowego systemu komunikacji drogowej i transportu z systemem Wrocławia i Aglomeracji Wrocławskiej	3.2.1	Współpraca w zakresie realizacji inwestycji drogowych
			3.2.2	Współpraca w zakresie planowania i realizacji zrównoważonego publicznego transportu zbiorowego, w tym wspieranie rozbudowy kolei aglomeracyjnej
	SPOŁECZEŃSTWO	CEL STRATEGICZNY		
4. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej				
CELE OPERACYJNE		DZIAŁANIA		
4.1		Wysoka jakość kształcenia i dostosowanie działań edukacyjnych do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych	4.1.1	Współpraca szkół i placówek oświatowych Powiatu Wrocławskiego z lokalnym biznesem i innymi partnerami w zakresie kreowania oferty edukacyjnej, dostosowanej do potrzeb rynku pracy

		4.1.2	Wzbogacanie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej jednostek oświatowych
		4.1.3	Rozwój infrastruktury oświatowej poprzez budowę, rozbudowę, modernizację i remonty
		4.1.4	Realizacja i wspieranie działań na rzecz poprawy efektywności i jakości kształcenia
		4.1.5	Wspieranie uzdolnionych uczniów i studentów
		4.1.6	Rozwój poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego
		4.2	Integracja społeczna i budowa tożsamości lokalnej
4.2.2	Budowa i rozwijanie marki promocyjnej Powiatu Wrocławskiego		
4.2.3	Realizacja i wspieranie działań w zakresie edukacji regionalnej		
4.3	Ograniczanie obszarów wykluczenia społecznego i likwidacja barier izolacji społecznej	4.3.1	Wspieranie i promowanie idei wsparcia społecznego i samopomocy
		4.3.2	Rozwój i dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami
		4.3.3	Rozwój polityki senioralnej
		4.3.4	Tworzenie i wspieranie programów i projektów, dotyczących aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
4.4	Wspieranie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej	4.4.1	Wspieranie i promowanie pieczy zastępczej
4.5	Rozwój wolontariatu	4.5.1	Promowanie wolontariatu
4.6	Rozwój i upowszechnianie kultury i kultury fizycznej	4.6.1	Wspieranie i realizacja inicjatyw, mających na celu rozwój i upowszechnianie kultury
		4.6.2	Ochrona zabytków

		4.6.3	Rozwój i upowszechnianie kultury fizycznej	
4.7	Sprzyjanie konkurencyjności rynku pracy	4.7.1	Współpraca pomiędzy środowiskiem przedsiębiorców, otoczeniem biznesu i samorządami terytorialnymi w zakresie wsparcia rynku pracy	
		4.7.2	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz wspieranie pracodawców w tworzeniu miejsc pracy	
4.8	Wzmacnianie bezpieczeństwa oraz ochrona i promocja zdrowia mieszkańców Powiatu Wrocławskiego	4.8.1	Działania edukacyjne i informacyjne, związane z podniesieniem poziomu bezpieczeństwa obywateli	
		4.8.2	Wspieranie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na terenie Powiatu Wrocławskiego	
		4.8.3	Współpraca w zakresie działań prewencyjnych oraz działań w przypadku wystąpienia zagrożenia	
		4.8.4	Działania związane z promocją i ochroną zdrowia	
CEL STRATEGICZNY				
5. Rozwój nowoczesnej i przyjaznej obywatelowi administracji oraz sprawnego zarządzania w Powiecie Wrocławskim				
ADMINISTRACJA I ZARZĄDZANIE	CELE OPERACYJNE		DZIAŁANIA	
	5.1	Rozwój zintegrowanego systemu informatycznego do obsługi klientów	5.1.1	Podnoszenie jakości i dostępności e-usług dla mieszkańców oraz partnerów społeczno-gospodarczych i instytucjonalnych powiatu
			5.1.2	Rozwój i utrzymanie systemu wroSIP
	5.2	Podnoszenie poziomu funkcjonowania jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego	5.2.1	Działania na rzecz podnoszenia jakości funkcjonowania jednostek organizacyjnych
			5.2.2	Wspieranie wzrostu kompetencji kadr jednostek organizacyjnych Powiatu

			Wrocławskiego
		5.2.3	Skuteczne pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania zadań powiatu
		5.2.4	Skuteczna polityka informacyjna Powiatu Wrocławskiego
5.3	Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	5.3.1	Udział społeczności lokalnej w tworzeniu prawa lokalnego i podejmowaniu decyzji w ramach partycypacji społecznej
		5.3.2	Wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi
		5.3.3	Rozwój edukacji prawnej i obywatelskiej w środowiskach lokalnych Powiatu Wrocławskiego
5.4	Współpraca Powiatu Wrocławskiego z innymi samorządami terytorialnymi i ich reprezentacjami w kraju i zagranicą	5.4.1	Współpraca Powiatu Wrocławskiego z partnerami zagranicznymi
		5.4.2	Współpraca Powiatu Wrocławskiego z innymi samorządami terytorialnymi i ich reprezentacjami
5.5	Budowanie wysokiej pozycji Powiatu Wrocławskiego na tle innych samorządów	5.5.1	Monitoring pozycji rankingowych i osiągnięć Powiatu Wrocławskiego

Źródło: opracowanie własne.

5 SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

5.1 WDRAŻANIE

Elementarnym celem procesu wdrażania *Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030* jest zapewnienie efektywnej realizacji założonych celów strategicznych i celów operacyjnych poprzez podejmowanie działań instytucjonalnych, finansowanych zarówno przez budżet Powiatu, jak i wspartych poprzez zewnętrzne środki finansowe (wojewódzkie, krajowe czy europejskie). Mając na uwadze całokształt przyjętych założeń strategicznych, realizacja dokumentu winna odbywać się z poszanowaniem zasad, służących wykorzystaniu potencjału endogenicznego Powiatu, a także włączeniu różnorodnych interesariuszy w kreowanie szeroko rozumianej polityki rozwoju lokalnego.

Określa się następujące zasady realizacji *Strategii*:

- 1) **zasada harmonijnego rozwoju** – polega na prowadzeniu działań w ramach polityki rozwoju, zapewniających równowagę społeczną, gospodarczą i przestrzenną, przy jednoczesnym zachowaniu harmonijnej relacji pomiędzy człowiekiem a przyrodą;
- 2) **zasada wrażliwości społecznej** – oznacza podejmowanie działań prorozwojowych, kreujących poczucie wspólnoty lokalnej i solidarność społeczną;
- 3) **zasada integracji** – oznacza uwzględnienie w procesie rozwoju różnorodnych czynników o charakterze: społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, co umożliwi optymalizację interwencji publicznej do zdiagnozowanych warunków lokalnych;
- 4) **zasada racjonalności** – polega na prowadzeniu polityki rozwoju opierającej się na racjonalności ekonomicznej poprzez dostosowanie działań do predyspozycji funkcjonalnych obszaru i możliwości finansowych;
- 5) **zasada współpracy i partnerstwa** – oznacza zaangażowanie możliwie szerokiego grona podmiotów publicznych i niepublicznych, a także mieszkańców na różnych etapach planowania i realizacji działań rozwojowych.

Realizacja *Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030* jest procesem permanentnym i następuje w dwóch powiązanych ze sobą wymiarach:

- 1) merytorycznym,
- 2) organizacyjnym.

W wymiarze merytorycznym kluczowym warunkiem skutecznego wdrażania *Strategii* jest bieżąca jej aktualizacja, umożliwiająca elastyczne dostosowanie dokumentu do dynamicznie zmieniających się mega-trendów światowych, a także do uwarunkowań społeczno-gospodarczych zarówno w ujęciu regionalnym, jak i w ujęciu krajowym. Ocena potrzeb i zakresu aktualizacji *Strategii* dokonywana będzie na podstawie wyników monitoringu i ewaluacji, za które odpowiedzialny jest Zespół zadaniowy ds. strategii rozwoju powiatu wrocławskiego. W przypadku stwierdzenia konieczności wprowadzenia modyfikacji w dokumencie, podjęte zostaną działania zmierzające do aktualizacji zapisów *Strategii*.

Proces aktualizacji dokumentu będzie obejmować zarówno zapisy zawarte w części diagnostycznej, poprzez odniesienie się do zidentyfikowanych kierunków rozwojowych i wyzwań strategicznych, jak i części strategicznej, poprzez redefinicję przyjętych założeń strategicznych – misji i wizji rozwoju, celów strategicznych, celów operacyjnych oraz działań i wskaźników.

W wymiarze organizacyjnym za wdrażanie *Strategii* odpowiedzialne są: Zarząd Powiatu Wrocławskiego (jako organ wykonawczy), Rada Powiatu Wrocławskiego (jako organ stanowiący) i Zespół zadaniowy ds. strategii rozwoju powiatu wrocławskiego. Do zadań Zespołu zadaniowego należy:

- 1) w zakresie opracowania i aktualizacji strategii:
 - a) udział w zbieraniu i aktualizacji materiałów dotyczących diagnozy Powiatu Wrocławskiego z wyszczególnieniem obszarów problemowych,
 - b) udział w opracowaniu i weryfikacji analizy SWOT – słabych i mocnych stron, szans i zagrożeń rozwojowych, wynikających z aktualnych analiz diagnostycznych i aktualnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych,
 - c) udział w opracowaniu i weryfikacji misji, wizji, celów i zadań strategicznych,
 - d) udział w przygotowaniu analizy spójności strategii z innymi obowiązującymi dokumentami o charakterze strategicznym i operacyjnym,
 - e) udział w określaniu i weryfikacji wskaźników do monitoringu realizacji strategii oraz procedury jej wdrażania, ewaluacji i monitoringu;
- 2) w zakresie monitoringu i ewaluacji realizacji *Strategii*:
 - a) zbieranie danych potrzebnych do przygotowania sprawozdania z realizacji strategii za dany okres, według podziału pracy zgodnego z zakresem zadań poszczególnych komórek Starostwa Powiatowego we Wrocławiu oraz jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego lub innych podmiotów,
 - b) analiza zebranych danych pod kątem stopnia realizacji strategii, formułowanie wniosków i zaleceń oraz ewentualnych rekomendacji dotyczących aktualizacji dokumentu strategii.

Sprawne zarządzanie realizacją *Strategii* wymagać będzie także zaangażowania i współdziałania różnorodnych podmiotów – w szczególności:

- jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego,
- samorządów lokalnych 9 gmin położonych na terenie powiatu,
- partnerów społeczno-gospodarczych – w tym: organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych,
- innych interesariuszy – w szczególności: firm projektowo-doradczych, specjalistów i ekspertów,
- mieszkańców Powiatu.

5.2 MONITORING

Monitoring, a także ewaluacja, stanowią istotne narzędzia procesu decyzyjnego zarządzania rozwojem lokalnym. Oparte są na zestandaryzowanej i powtarzalnej metodyce. Instrumentaria te umożliwiają weryfikację zgodności realizacji *Strategii* z przyjętymi założeniami, a także dostarczają wiedzy w zakresie efektów wynikających z jej implementacji.

Monitoring to proces systematycznego gromadzenia i analizowania danych ilościowych i jakościowych, dotyczących postępów i efektów wdrażania *Strategii*. Ma on na celu zapewnienie zgodności realizacji działań z wyznaczonymi celami operacyjnymi.

System monitoringu *Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030* obejmuje dwa moduły:

- 1) **monitoring rzeczowy** – polegający na badaniu postępu realizacji działań przypisanych do poszczególnych celów operacyjnych za pomocą zestawu wskaźników monitorujących zgrupowanych według obszarów strategicznych (tabela 4);
- 2) **monitoring statystyczny** – bazujący na śledzeniu trendów zjawisk i procesów społeczno-gospodarczych w oparciu o wybrane wskaźniki; wybór wskaźników statystycznych uzależniony będzie każdorazowo od specyfiki (skali i dynamiki) zachodzących procesów rozwojowych i dostępności danych statystycznych.

Monitoring *Strategii* odbywać się będzie w cyklu rocznym poprzez sporządzenie sprawozdania z jej realizacji. Podmiotem odpowiedzialnym za proces monitoringu będzie Zespół zadaniowy ds. strategii rozwoju powiatu wrocławskiego. Sprawozdanie będzie przyjmowane przez Zarząd Powiatu Wrocławskiego i przedkładane Radzie Powiatu Wrocławskiego.

Tabela 4. Wskaźniki monitorujące realizację działań według obszarów strategicznych.

		NR	NAZWA	TENDENCJA	ŹRÓDŁO DANYCH
ŚRODOWISKO	CO	1.1	Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu Wrocławskiego		
	DZ	1.1.1	Wspieranie i realizacja przedsięwzięć w zakresie edukacji ekologicznej		
	WSKAŹNIKI	W.1.1.1-1	Liczba przedsięwzięć realizowanych/wspieranych przez Powiat, na rzecz edukacji ekologicznej	▲	OŚ
		W.1.1.1-2	Liczba beneficjentów przedsięwzięć, realizowanych/wspieranych przez Powiat, na rzecz edukacji ekologicznej	▲	OŚ
	CO	1.2	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego		
	DZ	1.2.1	Wspieranie i realizacja przedsięwzięć na rzecz poprawy jakości powietrza atmosferycznego		
	WSKAŹNIKI	W.1.2.1-1	Liczba przedsięwzięć realizowanych/wspieranych przez Powiat na rzecz poprawy jakości powietrza atmosferycznego	▲	OŚ
		W.1.2.1-2	Wartość środków finansowych, przeznaczonych na poprawę jakości powietrza	▲	OŚ

	W.1.2.1-3	Liczba pomiarów/badań/analiz, obrazujących stan jakości powietrza	▲	OŚ	
CO	1.3	Ochrona zasobów wody i wspieranie gospodarki wodno-ściekowej			
DZ	1.3.1	Wspieranie działań w zakresie utrzymania urządzeń melioracji wodnych			
WSKAŹNIKI	W.1.3.1-1	Długość rowów melioracyjnych, poddanych konserwacji	▲	OŚ	
	W.1.3.1-2	Wartość i liczba dotacji przekazanych spółkom wodnym	▲	OŚ	
DZ	1.3.2	Wspieranie i realizacja przedsięwzięć na rzecz zwiększenia retencji wód			
WSKAŹNIKI	W.1.3.2-1	Liczba przedsięwzięć, realizowanych/wspieranych przez Powiat, na rzecz zwiększenia retencji wód	▲	OŚ	
CO	1.4	Ochrona i promocja zasobów krajobrazowych i przyrodniczych			
DZ	1.4.1	Wspieranie i realizacja działań w ramach ochrony i promocji zasobów krajobrazowych i przyrodniczych			
WSKAŹNIKI	W.1.4.1-1	Liczba przedsięwzięć realizowanych/wspieranych przez Powiat na rzecz ochrony i promocji zasobów krajobrazowych i przyrodniczych	▲	OŚ WPS	
GOSPODARKA	CO	2.1	Tworzenie warunków dla nowych inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości		
	DZ	2.1.1	Przygotowanie terenów inwestycyjnych		
	WSKAŹNIKI	W.2.1.1-1	Liczba opracowanych projektów, dostosowujących tereny na cele inwestycyjne	▲	GN
	DZ	2.1.2	Sprawna obsługa inwestora		
	WSKAŹNIKI	W.2.1.2-1	Liczba przedsięwzięć, służących usprawnieniu obsługi inwestorów	▲	PZK AiB ORP KM GN DT
	DZ	2.1.3	Realizacja przedsięwzięć w zakresie wspierania rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości		

	WSKAŹNIKI	W.2.1.3-1	Liczba realizowanych przedsięwzięć w zakresie wspierania rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości	▲	WPS ORP
	CO	2.2	Podnoszenie poziomu atrakcyjności turystycznej i rozwój bazy turystycznej powiatu wrocławskiego		
	DZ	2.2.1	Podnoszenie poziomu atrakcyjności oferty Ośrodka Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzogniewie (OSWiRPW)		
	WSKAŹNIKI	W.2.2.1-1	Liczba przedsięwzięć służących uatrakcyjnieniu oferty OSWiRPWr w Borzogniewie	▲	OSWiR
	DZ	2.2.2	Działania na rzecz rozwoju potencjału i wspierania zintegrowanej oferty turystycznej powiatu		
	WSKAŹNIKI	W.2.2.2-1	Liczba zrealizowanych/wspieranych przedsięwzięć na rzecz rozwoju potencjału i wspierania zintegrowanej oferty turystycznej powiatu	▲	WPS
	CO	2.3	Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa		
	DZ	2.3.1	Realizacja i wspieranie działań na rzecz rozwoju konkurencyjnego rolnictwa		
	WSKAŹNIKI	W.2.3.1-1	Liczba przedsięwzięć realizowanych/wspieranych na rzecz rozwoju konkurencyjnego rolnictwa	▲	OŚ
	KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA DROGOWA	CO	3.1	Poprawa stanu technicznego i bezpieczeństwa dróg powiatowych	
DZ		3.1.1	Rozwój infrastruktury dróg powiatowych i infrastruktury towarzyszącej		
WSKAŹNIKI		W.3.1.1-1	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć dotyczących poprawy stanu i funkcjonalności dróg powiatowych	▲	DT
		W.3.1.1-2	Liczba wybudowanych, wyremontowanych i zmodernizowanych km dróg powiatowych	▲	DT
DZ		3.1.2	Wspieranie budowy ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych		
WSKAŹNIKI		W.3.1.2-1	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć dotyczących budowy ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych przy drogach powiatowych	▲	DT

	CO	3.2	Powiązanie powiatowego systemu komunikacji drogowej i transportu z systemem Wrocławia i Aglomeracji Wrocławskiej		
	DZ	3.2.1	Współpraca w zakresie realizacji inwestycji drogowych		
	WSKAŹNIKI	W.3.2.1-1	Liczba zawartych umów/porozumień dotyczących wspólnej realizacji inwestycji lub remontów na drogach powiatowych	▲	DT
	DZ	3.2.2	Współpraca w zakresie planowania i realizacji zrównoważonego publicznego transportu zbiorowego, w tym wspieranie rozbudowy kolei aglomeracyjnej		
	WSKAŹNIKI	W.3.2.2-1	Liczba przedsięwzięć w zakresie wspierania zrównoważonego publicznego transportu zbiorowego, w tym wspierania rozbudowy kolei aglomeracyjnej	▲	Pełnomocnik ZPW ds. współpracy w zakresie transportu i komunikacji zbiorowej FR
	SPOŁECZEŃSTWO	CO	4.1	Wysoka jakość kształcenia i dostosowanie działań edukacyjnych do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych	
DZ		4.1.1	Współpraca szkół i placówek oświatowych Powiatu Wrocławskiego z lokalnym biznesem i innymi partnerami w zakresie kreowania oferty edukacyjnej, dostosowanej do potrzeb rynku pracy		
WSKAŹNIKI		W.4.1.1-1	Liczba podjętych inicjatyw w zakresie dostosowania oferty edukacyjnej do rynku pracy	▲	EKS
DZ		4.1.2	Wzbogacanie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej jednostek oświatowych		
WSKAŹNIKI		W.4.1.2-1	Liczba inicjatyw podejmowanych przez szkoły/placówki oświatowe na rzecz dzieci i młodzieży (w tym z niepełnosprawnościami)	▲	EKS
		W.4.1.2-2	Liczba nauczycieli, którzy skorzystali z różnych form doskonalenia i doskonalenia zawodowego	▲	EKS
		W.4.1.2-3	Wartość środków finansowych przeznaczonych na doposażenie jednostek oświatowych w pomoce dydaktyczne i nowoczesne technologie	▲	EKS
DZ		4.1.3	Rozwój infrastruktury oświatowej poprzez budowę, rozbudowę, modernizację i remonty		

WSKAŹNIKI	W.4.1.3-1	Liczba jednostek oświatowych, w których prowadzono działania na rzecz rozwoju infrastruktury oświatowej	▲	EKS
	W.4.1.3-2	Wartość środków finansowych, przeznaczonych na rozwój infrastruktury oświatowej	▲	EKS
	W.4.1.3-3	Liczba uczniów, którym w wyniku podjętych działań polepszyły się warunki nauczania	▲	EKS
DZ	4.1.4	Realizacja i wspieranie działań na rzecz poprawy efektywności i jakości kształcenia		
WSKAŹNIKI	W.4.1.4-1	Liczba realizowanych projektów na rzecz poprawy jakości edukacji	▲	EKS
	W.4.1.4-2	Liczba realizowanych programów na rzecz poprawy wyników nauczania	▲	EKS
	W.4.1.4-3	Liczba zajęć pozalekcyjnych ukierunkowanych na poprawę wyników matur i egzaminów zawodowych	▲	EKS
	W.4.1.4-4	Liczba przedsięwzięć realizowanych we współpracy z uczelniami wyższymi	▲	EKS
	W.4.1.4-5	Zdawalność matur na poziomie poszczególnych typów szkół	▲	EKS
DZ	4.1.5	Wspieranie uzdolnionych uczniów i studentów		
WSKAŹNIKI	W.4.1.5-1	Liczba udzielonych stypendiów lub innych form wsparcia	▲	EKS
	W.4.1.5-2	Wartość środków finansowych przeznaczonych na wspieranie uzdolnionych uczniów i studentów	▲	EKS
	W.4.1.5-3	Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Powiat Wrocławski, którzy otrzymali stypendia lub inne formy wsparcia	▲	EKS
DZ	4.1.6	Rozwój poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego		
WSKAŹNIKI	W.4.1.6-1	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznych	▲	PZPPP
	W.4.1.6-2	Liczba wydanych orzeczeń i opinii	▲	PZPPP
	W.4.1.6-3	Liczba programów w obszarze poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego	▲	PZPPP
CO	4.2	Integracja społeczna i budowa tożsamości lokalnej		
DZ	4.2.1	Realizacja i wspieranie inicjatyw, służących integracji społecznej		

WSKAŹNIKI	W.4.2.1-1	Liczba przedsięwzięć, w tym realizowanych w partnerstwie	▲	WPS
DZ	4.2.2	Budowa i rozwijanie marki promocyjnej Powiatu Wrocławskiego		
WSKAŹNIKI	W.4.2.2-1	Liczba przedsięwzięć, w tym realizowanych w partnerstwie	▲	WPS
DZ	4.2.3	Realizacja i wspieranie działań w zakresie edukacji regionalnej		
WSKAŹNIKI	W.4.2.3-1	Liczba przedsięwzięć, w tym realizowanych w partnerstwie	▲	WPS EKS
CO	4.3	Ograniczanie obszarów wykluczenia społecznego i likwidacja barier izolacji społecznej		
DZ	4.3.1	Wspieranie i promowanie idei wsparcia społecznego i samopomocy		
WSKAŹNIKI	W.4.3.1-1	Liczba podjętych działań w ramach interwencji kryzysowej	▲	PCPR PCUS w imieniu jednostek nadzorowanych
	W.4.3.1-2	Liczba zorganizowanych imprez okolicznościowych	▲	PCPR PCUS PŚDS
	W.4.3.1-3	Liczba materiałów promocyjnych	▲	PCPR PCUS PŚDS
	W.4.3.1-4	Liczba osób korzystających ze wsparcia społecznych jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego	▲	PCPR PCUS PŚDS
DZ	4.3.2	Rozwój i dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami		
WSKAŹNIKI	W.4.3.2-1	Liczba funkcjonujących placówek na rzecz osób ze specjalnymi potrzebami	▲	PCPR EKS
	W.4.3.2-2	Liczba osób korzystających ze wsparcia	▲	PCPR EKS
	W.4.3.2-3	Kwota środków wydatkowanych	▲	PCPR EKS

DZ	4.3.3	Rozwój polityki senioralnej		
WSKAŹNIKI	W.4.3.3-1	Liczba przedsięwzięć na rzecz aktywizacji osób starszych	▲	PCPR ORP
	W.4.3.3-2	Liczba beneficjentów objętych wsparciem	▲	PCPR ORP
	W.4.3.3-3	Kwota wydatkowanych środków	▲	PCPR ORP
DZ	4.3.4	Tworzenie i wspieranie programów i projektów, dotyczących aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym		
WSKAŹNIKI	W.4.3.4-1	Liczba projektów powstałych i realizowanych	▲	PCPR PCUS PŚDS
	W.4.3.4-2	Liczba osób uczestniczących w projektach	▲	PCPR PCUS PŚDS
	W.4.3.4-3	Kwota pozyskanych środków zewnętrznych	▲	PCPR PCUS PŚDS
CO	4.4	Wspieranie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej		
DZ	4.4.1	Wspieranie i promowanie pieczy zastępczej		
WSKAŹNIKI	W.4.4.1-1	Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych na rzecz rodzicielstwa zastępczego	▲	PCPR PCUS
	W.4.4.1-2	Liczba nowopowstałych rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w pieczy	▲	PCUS
	W.4.4.1-3	Liczba szkoleń dla rodzin zastępczych i pracowników pieczy zastępczej	▲	PCUS
	W.4.4.1-4	Liczba funkcjonujących placówek opiekuńczo-wychowawczych	▲	PCPR PCUS
	W.4.4.1-5	Liczba inwestycji i modernizacji	▲	PCUS
	W.4.4.1-6	Kwota środków wydatkowanych	▲	PCUS
	W.4.4.1-7	Liczba programów utworzonych i realizowanych na rzecz rodziny i systemu pieczy zastępczej	▲	PCPR
CO	4.5	Rozwój wolontariatu		
DZ	4.5.1	Promowanie wolontariatu		
KAZNIKI	W.4.5.1-1	Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych	▲	PCPR WPS

	W.4.5.1-2	Liczba pozyskanych wolontariuszy	▲	PCPR WPS
	W.4.5.1-3	Liczba przedsięwzięć zrealizowanych z udziałem wolontariuszy	▲	PCPR WPS
CO	4.6	Rozwój i upowszechnianie kultury i kultury fizycznej		
DZ	4.6.1	Wspieranie i realizacja inicjatyw, mających na celu rozwój i upowszechnianie kultury		
WSKAŹNIKI	W.4.6.1-1	Liczba inicjatyw realizowanych i wspieranych przez Powiat Wrocławski w zakresie rozwoju i upowszechniania kultury	▲	EKS WPS
	W.4.6.1-2	Wartość środków finansowych, przeznaczonych na rozwój i upowszechnianie kultury	▲	EKS
DZ	4.6.2	Ochrona zabytków		
WSKAŹNIKI	W.4.6.2-1	Liczba realizowanych/wspieranych przedsięwzięć na rzecz ochrony zabytków	▲	EKS
	W.4.6.2-2	Wartość środków przeznaczonych na ochronę zabytków	▲	EKS
DZ	4.6.3	Rozwój i upowszechnianie kultury fizycznej		
WSKAŹNIKI	W.4.6.3-1	Liczba inicjatyw realizowanych/wspieranych przez Powiat Wrocławski w zakresie rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej	▲	EKS WPS
CO	4.7	Sprzyjanie konkurencyjności rynku pracy		
DZ	4.7.1	Współpraca pomiędzy środowiskiem przedsiębiorców, otoczeniem biznesu i samorządami terytorialnymi w zakresie wsparcia rynku pracy		
WSKAŹNIKI	W.4.7.1-1	Liczba badań i analiz lokalnego rynku pracy	▲	PUP
	W.4.7.1-2	Liczba inicjatyw w zakresie współpracy na rzecz rynku pracy	▲	PUP
DZ	4.7.2	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz wspieranie pracodawców w tworzeniu miejsc pracy		
WSKAŹNIKI	W.4.7.2-1	Wydatkowanie środków z przyznanych funduszy na realizację programów rynku pracy	▲	PUP
CO	4.8	Wzmacnianie bezpieczeństwa oraz ochrona i promocja zdrowia mieszkańców Powiatu Wrocławskiego		

	DZ	4.8.1	Działania edukacyjne i informacyjne, związane z podniesieniem poziomu bezpieczeństwa obywateli			
	WSKAŹNIKI	W.4.8.1-1	Liczba działań z zakresu edukacji i informacji w obszarze bezpieczeństwa	▲	WPS ZK	
	DZ	4.8.2	Wspieranie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na terenie Powiatu Wrocławskiego			
	WSKAŹNIKI	W.4.8.2-1	Liczba przedsięwzięć z zakresu doposażenia służb, odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na terenie powiatu	▲	ZK	
		W.4.8.2-2	Liczba zorganizowanych szkoleń	▲	ZK	
	DZ	4.8.3	Współpraca w zakresie działań prewencyjnych oraz działań w przypadku wystąpienia zagrożenia			
	WSKAŹNIKI	W.4.8.3-1	Liczba działań podjętych w ramach współpracy	▲	ZK	
	DZ	4.8.4	Działania związane z promocją i ochroną zdrowia			
	WSKAŹNIKI	W.4.8.4-1	Liczba działań na rzecz promocji i ochrony zdrowia	▲	WPS	
		W.4.8.4-2	Wartość środków wydatkowych na działania związane z ochroną i promocją zdrowia	▲	WPS	
	ADMINISTRACJA I ZARZĄDZANIE	CO	5.1	Rozwój zintegrowanego systemu informatycznego do obsługi klientów		
		DZ	5.1.1	Podnoszenie jakości i dostępności e-usług dla mieszkańców oraz partnerów społeczno-gospodarczych i instytucjonalnych powiatu		
WSKAŹNIKI		W.5.1.1-1	Liczba wniosków złożonych za pośrednictwem e-usług	▲	PZK IN	
		W.5.1.1-2	Liczba logowań do serwisów autoryzowanych	▲	PZK IN	
		W.5.1.1-3	Liczba działań na rzecz zwiększenia jakości i dostępności e-usług	▲	PZK IN	
DZ		5.1.2	Rozwój i utrzymanie systemu wroSIP			
WSKAŹNIKI		W.5.1.2-1	Liczba odstępów w serwisach mapowych (w serwisie wroSIP odstępny z dokładnością do IP)	▲	PZK	
	W.5.1.2-2	Liczba przedsięwzięć na rzecz rozwoju systemu wroSIP	▲	PZK		

	W.5.1.2-3	Wartość przekazanych środków na rozwój i utrzymanie wroSIP	▲	PZK
CO	5.2	Podnoszenie poziomu funkcjonowania jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego		
DZ	5.2.1	Działania na rzecz podnoszenia jakości funkcjonowania jednostek organizacyjnych		
WSKAŹNIKI	W.5.2.1-1	Odsetek klientów oceniających funkcjonowanie jednostek organizacyjnych jako „dobre” lub „bardzo dobre”	▲	WPS
	W.5.2.1-2	Liczba zasadnych skarg	▼	ORP BR
	W.5.2.1-3	Liczba nowych rozwiązań funkcjonalnych, podnoszących jakość funkcjonowania jednostek organizacyjnych	▲	Jednostki organizacyjne Powiatu
DZ	5.2.2	Wspieranie wzrostu kompetencji kadr jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego		
WSKAŹNIKI	W.5.2.2-1	Liczba szkoleń, w których brali udział pracownicy jednostek organizacyjnych	▲	Jednostki organizacyjne Powiatu
	W.5.2.2-2	Liczba uczestników szkoleń/studiów podyplomowych ogółem, w których brali udział pracownicy jednostek organizacyjnych	▲	Jednostki organizacyjne Powiatu
DZ	5.2.3	Skuteczne pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania zadań powiatu		
WSKAŹNIKI	W.5.2.3-1	Wartość pozyskanych środków zewnętrznych ogółem	▲	FR
	W.5.2.3-2	Liczba nowych projektów, na które pozyskano dofinansowanie	▲	FR
	W.5.2.3-3	Liczba realizowanych projektów, na które pozyskano dofinansowanie	▲	FR
DZ	5.2.4	Skuteczna polityka informacyjna Powiatu Wrocławskiego		
WSKAŹNIKI	W.5.2.4-1	Liczba nowych wydawnictw informacyjno-promocyjnych	▲	WPS
	W.5.2.4-2	Liczba materiałów promocyjno-informacyjnych Powiatu zamieszczonych w mediach	▲	WPS
CO	5.3	Rozwój społeczeństwa obywatelskiego		
DZ	5.3.1	Udział społeczności lokalnej w tworzeniu prawa lokalnego i podejmowaniu decyzji w ramach partycypacji społecznej		

WSKAŹNIKI	W.5.3.1-1	Liczba przeprowadzonych działań w ramach partycypacji społecznej	▲	WPS
DZ	5.3.2	Wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi		
WSKAŹNIKI	W.5.3.2-1	Wartość środków, przekazanych organizacjom pozarządowym	▲	ORP
	W.5.3.2-2	Liczba udzielonych dotacji	▲	ORP
	W.5.3.2-3	Liczba ofert, złożonych przez organizacje	▲	ORP
	W.5.3.2-4	Liczba pozostałych przedsięwzięć, realizowanych przy udziale organizacji pozarządowych	▲	ORP
DZ	5.3.3	Rozwój edukacji prawnej i obywatelskiej w środowiskach lokalnych Powiatu Wrocławskiego		
WSKAŹNIKI	W.5.3.3-1	Liczba zrealizowanych/wspieranych przedsięwzięć w ramach edukacji prawnej i obywatelskiej	▲	ORP
	W.5.3.3-2	Liczba udzielonych porad prawnych i obywatelskich	▲	ORP
	W.5.3.3-3	Liczba udzielonych porad konsumenckich	▲	PRK
CO	5.4	Współpraca Powiatu Wrocławskiego z innymi samorządami terytorialnymi i ich reprezentacjami w kraju i zagranicą		
DZ	5.4.1	Współpraca Powiatu Wrocławskiego z partnerami zagranicznymi		
WSKAŹNIKI	W.5.4.1-1	Liczba działań, podejmowanych w ramach współpracy zagranicznej Powiatu Wrocławskiego	▲	ORP
	W.5.4.1-2	Liczba beneficjentów działań, podejmowanych w ramach współpracy zagranicznej	▲	ORP
DZ	5.4.2	Współpraca Powiatu Wrocławskiego z innymi samorządami terytorialnymi i ich reprezentacjami		
WSKAŹNIKI	W.5.4.2-1	Liczba działań podejmowanych w ramach współpracy Powiatu Wrocławskiego z innymi samorządami terytorialnymi i ich reprezentacjami	▲	WPS
CO	5.5	Budowanie wysokiej pozycji Powiatu Wrocławskiego na tle innych samorządów		
DZ	5.5.1	Monitoring pozycji rankingowych i osiągnięć Powiatu Wrocławskiego		

WSKAŹNIKI	W.5.5.1-1	Liczba osiągnięć (lokaty Powiatu Wrocławskiego w rankingach, przyznane nagrody i wyróżnienia w zakresie działalności jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego)	▲	WPS
------------------	-----------	---	---	-----

Źródło: opracowanie własne.

Oznaczenia: CO – cele operacyjne, DZ – działania.

Wykaz skrótów: Jednostki organizacyjne Powiatu Wrocławskiego: PZK – Powiatowy Zakład Katastralny we Wrocławiu, PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, PZPPP – Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu, OSWiR – Ośrodek Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzyszynie, PCUS – Powiatowe Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich, PŚDS – Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich; Wydziały/komórki Starostwa Powiatowego we Wrocławiu: AiB – Wydział Architektury i Budownictwa, DT – Wydział Dróg i Transportu, EKS – Wydział Edukacji, Kultury i Sportu, FK – Wydział Finansowo-Księgowy, FR – Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju, GN – Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami, KM – Wydział Komunikacji, OŚ – Wydział Ochrony Środowiska, ORP – Wydział Organizacyjno-Prawny, WPS – Wydział Promocji i Wsparcia Społecznego, ZZK – Zespół ds. Zarządzania Kryzysowego, IN – Zespół ds. Informatyki, BR – Biuro Rady Powiatu, PRK – Biuro Powiatowego Rzecznika Konsumentów; Pozostałe: PUP – Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu.

5.3 EWALUACJA

Ewaluacja, zgodnie z definicją Komisji Europejskiej, to „ocena interwencji publicznej pod kątem jej rezultatów, oddziaływania oraz potrzeb, które ma spełniać”². Oprócz bieżącej oceny podjętych działań w określonym czasie, procedura ewaluacyjna umożliwi tworzenie nowych przedsięwzięć, dostosowanych do zmieniających się warunków i potrzeb. Nadrzędną funkcją ewaluacji jest więc wzmocnienie programowania strategicznego.

Ewaluacja *Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030* będzie przeprowadzona w trzech fazach:

- 1) **ocena wstępna – ex-ante** – określająca stan rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu oraz umożliwiającą identyfikację najistotniejszych czynników endo- i egzogenicznych wpływających na procesy rozwojowe; ocena ta została przeprowadzona przed opracowaniem Strategii w formie *Diagnozy społeczno-gospodarczej Powiatu Wrocławskiego (2021)*;
- 2) **ocena pośrednia – interim** – dokonywana w dwóch horyzontach czasowych: rocznym i pięcioletnim:
 - a) ocena roczna będzie prezentowała stan realizacji *Strategii* na koniec danego roku kalendarzowego, prezentując najważniejsze, dostępne statystyki, obrazujące tło społeczno-gospodarcze powiatu oraz wskazując podjęte działania w poszczególnych obszarach strategicznych; ze względu na harmonogram publikacji danych statystycznych przez podmioty zewnętrzne, będzie ona dokonywana do końca I kwartału następnego roku; ocena roczna *Strategii* będzie odbywać się poprzez sporządzenie sprawozdania z jej realizacji; sprawozdanie za dany rok będzie przyjmowane przez Zarząd Powiatu Wrocławskiego do końca I kwartału roku następnego, a następnie przedkładane Radzie Powiatu Wrocławskiego;
 - b) ocena pięcioletnia realizacji *Strategii* będzie przeprowadzana w połowie okresu jej obowiązywania, czyli w 2025 r., poprzez sporządzenie raportu z realizacji Strategii za okres

² EuroEuropean Commission, Focus on Results: Strengthening Evaluation of Commission Activities, European Commission, 2000.

pięciu lat; raport będzie przyjmowany przez Zarząd Powiatu Wrocławskiego do końca I kwartału 2026 r. i przedkładany Radzie Powiatu Wrocławskiego.

- 3) **ocena końcowa – ex-post** – dokonywana w ostatnim roku obowiązywania *Strategii*, zawierająca ocenę stanu realizacji zaplanowanych działań w szerokim zakresie czasowym (do 2030 roku); ocena końcowa ex-post będzie sporządzana w formie raportu końcowego, który będzie przyjmowany przez Zarząd Powiatu Wrocławskiego do końca I kwartału 2031 r. i przedkładany Radzie Powiatu Wrocławskiego

W raportach opracowywanych w ramach oceny pięcioletniej i oceny końcowej będą stosowane kryteria ewaluacyjne stosowane w praktyce europejskiej, tj.:

- a) **efektywności** – stosunek nakładów do efektów,
- b) **skuteczności** – stopień realizacji celu,
- c) **trwałości** – długookresowość i cykliczność działań,
- d) **użyteczności** – główni beneficjenci,
- e) **trafności** – odwołanie do zadań Powiatu, ustaw, przepisów, itp.

Podmiotem odpowiedzialnym za przeprowadzenie procedury ewaluacyjnej będzie Zespół zadaniowy ds. strategii rozwoju powiatu wrocławskiego.

6 KIERUNKI ROZWOJU POWIATU W ŚWIETLE ZAŁOŻEŃ STRATEGICZNYCH NA POZIOMIE EUROPEJSKIM, KRAJOWYM I REGIONALNYM

Cele *Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030* wpisują się w założenia programowe dokumentów wyższego szczebla (tabela 5). System aktów strategicznych obowiązujących na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym tworzą następujące dokumenty:

- 1) Zrównoważona Europa 2030,
- 2) Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030,
- 3) Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- 4) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- 5) Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030,
- 6) Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Tabela 5. Zgodność Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030 (SRPW 2030) z założeniami programowymi na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.

	NR CELU STRATEGICZNEGO SRPW 2030	CELE DOKUMENTU NADRZĘDNEGO
EUROPA	Zrównoważona Europa 2030	
	Dokument kładzie nacisk na kluczowe podstawy polityki w związku z przejściem na zrównoważony rozwój, prezentuje czynniki horyzontalne, które muszą mieć decydujące znaczenie dla przejścia na zrównoważony rozwój, a także nakreśla scenariusze skłaniające do debaty o tym, w jaki sposób osiągnąć cele zrównoważonego rozwoju w UE.	
	1	Cel 6: „Czysta woda i warunki sanitarne” – Zapewnić wszystkim dostęp do wody i warunków sanitarnych Cel 13: „Działania w dziedzinie klimatu” – Pilne działania zwalczające zmiany klimatyczne i ich skutki Cel 15: „Życie na lądzie” – Ochrona zrównoważonych ekosystemów lądowych i różnorodności biologicznej
	2	Cel 2: „Zero głodu” – Koniec z głodem, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i zrównoważone rolnictwo Cel 8: „Wzrost gospodarczy i godna praca” – Inklusywny wzrost gospodarczy, produktywnie zatrudnienie, godna praca dla wszystkich Cel 9: „Innowacyjność, przemysł, infrastruktura” – Stabilna infrastruktura,

	NR CELU STRATEGICZNEGO SRPW 2030	CELE DOKUMENTU NADRZĘDNEGO
		zrównoważony przemysł, wspieranie innowacyjności
	3	Cel 9: „Innowacyjność, przemysł, infrastruktura” – Stabilna infrastruktura, zrównoważony przemysł, wspieranie innowacyjności
	4	Cel 1: „Koniec z ubóstwem” – Wyeliminować ubóstwo na całym świecie Cel 3: „Dobre zdrowie i jakość życia” – Zapewnić wszystkim ludziom zdrowe życie i dobrobyt Cel 4: „Dobra jakość edukacji” – Wysokiej jakości edukacja dla wszystkich, uczenie się przez całe życie Cel 11: „Zrównoważone miasta i społeczności” – Bezpieczne miasta i osiedla ludzkie sprzyjające włączeniu społecznemu
	5	Cel 16: „Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje” – Pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, silne i odpowiedzialne instytucje Cel 17: „Partnerstwo na rzecz celów” – Ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju
KRAJ	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030	
	Dokument określa główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku.	
	1	Cel 7: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
	2	Cel 1: Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji Cel 4: Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki
	3	Cel 9: Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego
	4	Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki Cel 6: Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state” Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju
	5	Cel 5: Stworzenie Polski Cyfrowej
	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	
Dokument określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. Strategia		

	NR CELU STRATEGICZNEGO SRPW 2030	CELE DOKUMENTU NADRZĘDNEGO	
		przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony.	
	1	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony / Obszar tematyczny: środowisko	
	2	Cel szczegółowy I: Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	
	3	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony / Obszar tematyczny: transport	
	4	Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony / Obszar tematyczny: kapitał ludzki i społeczny	
	5	Cel szczegółowy III - Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu / Obszar tematyczny: cyfryzacja	
	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		
	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Dokument przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030.		
	1	Cel 1: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	
	2	Cel 2: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	
	3	Cel 1: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	
4	Cel 1: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym		
5	Cel 3: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie		
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030			
REGION	Dokument jest podstawowym narzędziem polityki rozwoju regionalnego województwa dolnośląskiego. Stanowi koncepcję wieloletniego i wieloaspektowego rozwoju Dolnego Śląska, odzwierciedlającą w szczególności preferencje i oczekiwania regionalnej społeczności, wykorzystującą w optymalnym zakresie rozwojowe możliwości i szanse.		
	1	Cel 4: Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	

	NR CELU STRATEGICZNEGO SRPW 2030	CELE DOKUMENTU NADRZĘDNEGO
	2	Cel 1: Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu
	3	Cel 5: Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu
	4	Cel 2: Poprawa jakości i dostępności usług publicznych Cel 3: Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego
	5	Cel 2: Poprawa jakości i dostępności usług publicznych
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.		
Strategia jest dokumentem regulującym zasady wsparcia Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF) w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Zawiera syntetyczną diagnozę obszaru wsparcia, a także wskazuje niezbędne do realizacji cele, priorytety i działania, plan finansowy oraz listę przedsięwzięć możliwych do realizacji w formule ZIT.		
	1	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 1. Zintegrowanie przestrzeni WrOF
	2	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 2: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka WrOF
	3	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 1. Zintegrowanie przestrzeni WrOF
	4	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 3: Zintegrowanie społeczne WrOF
	5	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 3: Zintegrowanie społeczne WrOF

Źródło: opracowanie własne.

WYKAZ SKRÓTÓW

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POWIATU WROCŁAWSKIEGO:

- PZK** – Powiatowy Zakład Katastralny we Wrocławiu
- PCPR** – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- PZPPP** – Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu
- OSWiR** – Ośrodek Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzogniewie
- PCUS** – Powiatowe Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich
- PŚDS** – Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich

WYDZIAŁY/KOMÓRKI STAROSTWA POWIATOWEGO WE WROCŁAWIU:

- AiB** – Wydział Architektury i Budownictwa
- DT** – Wydział Dróg i Transportu
- EKS** – Wydział Edukacji, Kultury i Sportu
- FK** – Wydział Finansowo-Księgowy
- FR** – Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju
- GN** – Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami
- KM** – Wydział Komunikacji
- OŚ** – Wydział Ochrony Środowiska
- ORP** – Wydział Organizacyjno-Prawny
- WPS** – Wydział Promocji i Wsparcia Społecznego
- ZZK** – Zespół ds. Zarządzania Kryzysowego
- IN** – Zespół ds. Informatyki

POZOSTAŁE:

- PUP** – Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu

ZAŁĄCZNIKI

Diagnoza społeczno-gospodarcza powiatu wrocławskiego, 2021, opracowanie eksperckie, Szmytkie R., Maleszka W., Wrocław.